

GRČKI JEZIK

Ispitni katalog
za državnu maturu u
školskoj godini 2021./2022.

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

ISPITNI KATALOG ZA **DRŽAVNU MATURU** U ŠKOLSKOJ GODINI 2021./2022.
GRČKI JEZIK

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

SADRŽAJ

UVOD	5
1. PODRUČJA ISPITIVANJA	6
2. OBRAZOVNI ISHODI	7
2.1. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA	7
2.2. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST	8
2.3. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA	8
3. STRUKTURA ISPITA	10
3.1. PODRUČJE ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA	10
3.2. PODRUČJE ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST	11
3.3. PODRUČJE ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA	11
4. TEHNIČKI OPIS ISPITA	12
4.1. TRAJANJE ISPITA	12
4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA	12
4.3. PRIBOR	12
5. OPIS BODOVANJA	13
5.1. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA	13
5.2. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST	13
5.3. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA	13
6. PRIMJERI ZADATAKA	14
6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA	14
6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA	15
6.3. PRIMJER ZADATKA DOPUNJAVANJA	15
7. PRIPREMA ZA ISPIT	17
LITERATURA	18
DODATCI	29

Napomena:

Ispitni materijali iz Grčkoga jezika pisani su prema Hrvatskome pravopisu Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovje (<http://www.ihjj.hr>, 2013.). U obrazovnim ishodima preuzetim iz kurikuluma napravljene su jezične korekcije sukladno normi hrvatskoga standardnog jezika.

UVOD

Grčki je jezik izborni predmet državne mature, a učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru kao obvezatni ispit državne mature umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Razina ispita državne mature iz Grčkoga jezika u školskoj godini 2021./2022. identična je za učenike koji su klasičnu gimnaziju upisali kao početnici i za učenike koji su je upisali kao nastavljači.

Ispitni katalog za državnu maturu iz Grčkoga jezika temeljni je dokument ispita u kojem su navedeni i objašnjeni sadržaji, kriteriji te načini ispitivanja i vrednovanja znanja u školskoj godini 2021./2022. Usklađen je s odobrenim predmetnim kurikulumom za Grčki jezik u klasičnim gimnazijama¹.

Ispitni katalog sadrži sedam poglavlja:

1. Područja ispitivanja
2. Obrazovni ishodi
3. Struktura ispita
4. Tehnički opis ispita
5. Opis bodovanja
6. Primjeri zadataka
7. Priprema za ispit.

U prvoj i drugome poglavlju navedeno je što se ispituje u ispitu. U prvoj poglavlju navedena su područja ispitivanja, a u drugome ključna znanja i vještine koje pristupnik² treba usvojiti.

U trećem, četvrtome i petome poglavlju opisani su način ispitivanja, struktura i oblik ispita, vrste zadataka te način rješavanja i vrednovanja zadataka i ispitnih cjelina.

U šestome poglavlju navedeni su primjeri zadataka s detaljnim objašnjenjem, a u sedmom poglavlju objašnjeno je na koji se način treba pripremiti za ispit.

U poglavlju *Literatura* navedeni su propisani tekstovi za ispit državne mature iz Grčkoga jezika, kao i preporučena literatura za pripremu ispita. U poglavlju *Dodatci* jest popis vokabulara.

1 NN, br. 7/19., 144 (22. 1. 2019.), Odluka o donošenju kurikuluma za nastavni predmet Grčki jezik za osnovne škole i gimnazije u Republici Hrvatskoj

2 Termin „pristupnik“ u ispitnom katalogu podrazumijeva rodnu razliku te se odnosi i na pristupnice i na pristupnike.

1. PODRUČJA ISPITIVANJA

Cilj je ispita državne mature iz Grčkoga jezika utvrditi razinu ostvarenja obrazovnih ishoda koji se očituju u sposobnosti:

- razumijevanja jednostavnijega izvornog grčkog teksta i poznavanja određivanja značajka autora i pojedinih književnih vrsta
- poznavanja i upotrebe jezične zakonitosti grčkoga jezika
- vladanja osnovnim vokabularom i razumijevanja etimologije riječi grčkoga podrijetla
- razumijevanja osnovnih obilježja grčke kulture i civilizacije i njihova utjecaja na daljnji razvoj civilizacije.

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika sastoji se od triju područja ispitivanja: *Iskustvo teksta i komunikacija, Jezična pismenost te Civilizacija i baština*.

Područje ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- ODNOSI U TEKSTU: **odnosi u rečenici**
- RAZUMIJEVANJE TEKSTA: **poruka teksta i sadržaj teksta**
- PRIJEVOD TEKSTA: **prijevod dijela rečenice i prijevod rečenice**
- TEORIJA KNJIŽEVNOSTI: **značajke jezika i stila pojedinih književnih vrsta.**

Područje ispitivanja *Jezična pismenost* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- PROZODIJA I METRIKA: **prozodija i metrika**
- FONOLOGIJA: **pismo i naglasak**
- MORFOLOGIJA: **imena i glagoli**
- VOKABULAR: **značenje riječi i etimologija.**

Područje ispitivanja *Civilizacija i baština* sastoji se od sljedećih potpodručja i njihova sadržaja:

- POVIJEST KNJIŽEVNOSTI: **periodizacija, život i djela autora**
- MITOLOGIJA: **bogovi, junaci i ostala mitološka bića i likovi**
- POLITIČKA I KULTURNA POVIJEST: **politička povijest i kulturna povijest.**

2. OBRAZOVNI ISHODI

U ovome su poglavlju za svako područje ispitivanja navedeni obrazovni ishodi odnosno konkretni opisi onoga što pristupnik mora znati i razumjeti da bi ostvario željeni rezultat u ispitu državne mature iz Grčkoga jezika.

2.1. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Odnosi u tekstu*

OBRAZOVNI ISHOD: Pristupnik prepoznaje, razlikuje i analizira odnose riječi u rečenicama. (SŠ (2) GJ B.4.1.)

SADRŽAJ: subjekt, predikat, direktni objekt, indirektni objekt, priložna oznaka, imenski atribut, apozicija, atribut, posvojni genitiv, dijelni genitiv, genitiv uspoređivanja, rečenične konstrukcije akuzativa i nominativa s infinitivom i genitiva apsolutnoga

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Razumijevanje teksta*

OBRAZOVNI ISHOD: Pristupnik razumije i objašnjava prilagođeni i/ili izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

SADRŽAJ: poruka, sadržaj i kontekst izvornih tekstova propisanih u ispitnome katalogu

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Prijevod teksta*

OBRAZOVNI ISHOD: Pristupnik razumije i objašnjava prilagođeni i/ili izvorni grčki tekst. (SŠ (2) GJ B.4.3.)

SADRŽAJ: prijevod rečenice ili dijela rečenice iz izvornih tekstova propisanih u ispitnome katalogu

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Teorija književnosti*

RAZRADA POTPODRUČJA ISPITIVANJA: stilske karakteristike

OBRAZOVNI ISHODI:

- **Pristupnik izdvaja i analizira osobitosti Homerova jezika i stila. (SŠ (2) GJ B.2.2.)**
- **Pristupnik izdvaja i opisuje osnovne značajke historiografije, retorike i lirske poezije. (SŠ (2) GJ B.3.2.)**
- **Pristupnik uočava i povezuje značajke jezika i stila grčke drame i filozofije. (SŠ (2) GJ B.4.2.)**

SADRŽAJ: stilske karakteristike predstavnika pojedinih književnih vrsta, figure riječi u epici, načini kompozicije pojedinih književnih vrsta

Obrazovni ishod i sadržaj obilježeni zelenom bojom nisu dio ispita državne mature iz Grčkoga jezika u školskoj godini 2021./2022.

2.2. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA

JEZIČNA PISMENOST

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Prozodija i metrika*

OBRAZOVNI ISHOD: Pristupnik ispravno skandira pjesničke metre. (SŠ (1) GJ A.2.1.)

SADRŽAJ: kvantiteta slogova, broj slogova u metru, elizija, afereza, tmeza, kraza, siniceza, sinkopa, dijereza, daktil, spondej, trohej, jamb, heksametar, elegijski distih, jampski trimetar

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Fonologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Pristupnik vlada pravilima čitanja, pisanja i naglašavanja. (SŠ (2) GJ A.1.1.)

SADRŽAJ: pravila o naglašavanju

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Morfologija*

OBRAZOVNI ISHOD: Pristupnik prepoznaje, primjenjuje i uspoređuje složene i složenije gramatičke i sintaktičke oblike riječi. (SŠ (2) GJ A.3.2.)

SADRŽAJ: član, imenice, pridjevi, zamjenice, brojevi, glagoli

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Vokabular*

OBRAZOVNI ISHOD:

- Pristupnik prepoznaje, upotrebljava i raščlanjuje riječi iz prilagođenih tekstova te grecizme u hrvatskome jeziku. (SŠ (2) GJ A.4.1.)
- Pristupnik prepoznaje, upotrebljava i raščlanjuje riječi iz izvornih tekstova te grecizme u hrvatskome jeziku. (SŠ (1) GJ A.4.1.)

SADRŽAJ: rječnički oblik riječi, značenje riječi, etimologija

2.3. OBRAZOVNI ISHODI PODRUČJA ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Povijest književnosti*

OBRAZOVNI ISHOD: Pristupnik sažima, uspoređuje i objašnjava tijek i posebnosti grčke književne povijesti. (SŠ (1) GJ C.3.3)

SADRŽAJ: periodizacija, podatci o životu i djelu najistaknutijih predstavnika pojedinih književnih vrsta

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Mitologija*

OBRAZOVNI ISHOD:

- Pristupnik opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (bogovi). (SŠ (2) GJ C.1.2.)
- Pristupnik opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (junaci). (SŠ (2) GJ C.2.1.)

SADRŽAJ: bogovi, mitološka bića, junaci, mitološki ciklusi

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: *Politička i kulturna povijest*

OBRAZOVNI ISHODI:

- Pristupnik imenuje, opisuje i uspoređuje pojmove vezane uz grčku tradiciju učenja i poučavanja. (SŠ (1) GJ C.3.2. i SŠ (2) GJ C.4.2.)
- Pristupnik imenuje i objašnjava činjenice i pojmove vezane uz povijest grčkoga naroda i jezika u vremenu i prostoru. (SŠ (2) GJ C.1.1.)
- Pristupnik nabralja, smješta, povezuje te zaključuje o pojmovima vezanim uz grčko kazalište i filozofske škole. (SŠ (1) GJ C.3.1. i SŠ (2) GJ C.4.1.)
- Pristupnik nabralja, smješta i povezuje pojmove vezane uz grčku povijest. (SŠ (1) GJ C.2.1. i SŠ (2) GJ C.3.1.)
- Pristupnik komentira, diskutira i zaključuje o osnovnim pojmovima vezanim uz državno uređenje i vladavinu. (SŠ (1) GJ C.2.2. i SŠ (2) GJ C.3.1.)
- Pristupnik opisuje događaje i područja u Hrvatskoj povezane s grčkom civilizacijom i mitologijom. (SŠ (2) GJ C.1.3.)

SADRŽAJ: odgoj i izobrazba, plemena, pokrajine, dijalekti, religija i svetišta, naseobine, materijalni ostaci vezani uz grčku kulturu i umjetnost, svakodnevni život, politička povijest, društveno uređenje

3. STRUKTURA ISPITA

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika sastoji se od triju područja ispitivanja i sadrži ukupno **70 zadataka**.

U prvoj području ispitivanja ispituje se poznavanje **iskustva teksta i komunikacije**, u drugome poznavanje **jezične pismenosti**, a u trećem poznavanje **civilizacije i baštine**.

Dalje je u tekstu detaljno opisana struktura svakoga područja ispitivanja.

3.1. PODRUČJE ISPITIVANJA ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

U ovome području ispitivanja provjerava se razina razumijevanja pročitanoga teksta, dijela teksta ili rečenice te znanja i vještine iz područja sintakse.

U tablici 1. prikazana je struktura područja ispitivanja *Iskustvo teksta i komunikacija*.

Tablica 1. Struktura područja ispitivanja Iskustvo teksta i komunikacija³

ZADATCI	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
1. – 4.	zadatci višestrukoga izbora	4
5. – 7.	zadatci kratkoga odgovora	3
8. – 14.	zadatci višestrukoga izbora	7
23. – 26.	zadatci kratkoga odgovora	4
27. – 29.	zadatci višestrukoga izbora	3
30. – 33.	zadatci dopunjavanja	4
34. – 36.	zadatci višestrukoga izbora	3

3 Polazni tekstovi u području ispitivanja Iskustvo teksta i komunikacija navedeni su u ovome katalogu.

3.2. PODRUČJE ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST

U ovome području ispitanja provjerava se poznavanje jezika na temelju ishoda i sadržaja propisanih kurikulumom za Grčki jezik.

U tablici 2. prikazana je struktura područja ispitanja *Jezična pismenost*.

Tablica 2. Struktura područja ispitanja Jezična pismenost

ZADATAK	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
15. – 22.	zadatci kratkoga odgovora	8
37. – 43.	zadatci višestrukoga izbora	7
44. – 46.	zadatci kratkoga odgovora	3
47. – 49.	zadatci višestrukoga izbora	3

3.3. PODRUČJE ISPITIVANJA CIVILIZACIJA I BAŠTINA

U ovome području ispitanja provjerava se poznavanje sadržaja iz grčke civilizacije i baštine na temelju ishoda i sadržaja propisanih kurikulumom za Grčki jezik.

U tablici 3. prikazana je struktura područja ispitanja *Civilizacija i baština*.

Tablica 3. Struktura područja ispitanja Civilizacija i baština

ZADATAK	VRSTA ZADATAKA	BROJ ZADATAKA
50. – 55.	zadatci kratkoga odgovora	6
56. – 70.	zadatci višestrukoga izbora	15

4. TEHNIČKI OPIS ISPITA

Tehnički opis ispita podrazumijeva trajanje ispita, izgled i način rješavanja ispita te pribor za rješavanje ispita.

4.1. TRAJANJE ISPITA

Ispit državne mature iz Grčkoga jezika traje ukupno **90 minuta** bez stanke.

Pristupnik može samostalno rasporediti vrijeme rješavanja i nije vremenski ograničen pri rješavanju pojedinih dijelova ispita.

Vremenik provedbe bit će objavljen na mrežnoj stranici Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja (www.ncvvo.hr).

4.2. IZGLED ISPITA I NAČIN RJEŠAVANJA

Pristupnik dobiva sigurnosnu vrećicu u kojoj su ispitna knjižica i list za odgovore.

Važno je pozorno pročitati tekst općih uputa i tekst uputa za rješavanje zadataka i označavanje točnih odgovora.

U zadatcima zatvorenoga tipa (zadatci višestrukoga izbora) pristupnik mora označiti točne odgovore znakom X na listu za odgovore. Ako pristupnik označi više od jednoga odgovora, zadatak će se bodovati s 0 (nula) bodova bez obzira na to što je među označenima i točan odgovor.

U zadatcima otvorenoga tipa pristupnik mora odgovoriti kratkim odgovorom s nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom (zadatci dopunjavanja i kratkoga odgovora) na za to predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici. Ako pristupnik pogriješi, treba precrtati netočan odgovor, staviti ga u zagradu, napisati točan odgovor i staviti skraćeni potpis pokraj točnoga odgovora. Zabranjeno je potpisati se punim imenom i prezimenom.

4.3. PRIBOR

Tijekom pisanja ispita dopušteno je upotrebljavati isključivo kemijsku olovku kojom se piše plavom ili crnom bojom. Pristupnici ne smiju upotrebljavati rječnike, gramatičke sažetke ni ostala pomagala. Nije dopuštena upotreba tehničkih pomagala.

5. OPIS BODOVANJA

Pristupnik u ispitnu može ostvariti **70 bodova**.

U tablici 4. prikazan je udio područja ispitivanja u ukupnomu uspjehu u ispitnu.

Tablica 4. Udio područja ispitivanja u ispitnu

Iskustvo teksta i komunikacija	40 %
Jezična pismenost	30 %
Civilizacija i baština	30 %

Tablica 5. Opis bodovanja prema vrsti zadataka

Zadaci višestrukoga odgovora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen je označeno više odgovora
Zadaci kratkoga odgovora	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan
Zadaci dopunjavanja	1 bod – točan odgovor 0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

5.1. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA

ISKUSTVO TEKSTA I KOMUNIKACIJA

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome je području ispitivanja moguće ostvariti ukupno **28** bodova.

5.2. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA JEZIČNA PISMENOST

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome je području ispitivanja moguće ostvariti ukupno **21** bod.

5.3. VREDNOVANJE PODRUČJA ISPITIVANJA

CIVILIZACIJA I BAŠTINA

Točan odgovor na pojedini zadatak donosi jedan bod. U ovome je području ispitivanja moguće ostvariti ukupno **21** bod.

6. PRIMJERI ZADATAKA

U ovome su poglavlju navedeni primjeri zadataka.⁴ Uz svaki primjer zadatka navedeni su uputa za rješavanje zadatka, točan odgovor, obrazovni ishod koji se tim konkretnim zadatkom ispituje te način bodovanja.

6.1. PRIMJER ZADATKA VIŠESTRUKOGA IZBORA

Zadatak višestrukoga izbora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu), osnove (u kojoj je postavljen zadatak) te četiriju ponuđenih odgovora od kojih je jedan točan.

Uputa za rješavanje zadatka višestrukoga izbora glasi:

U sljedećim zadatcima od više ponuđenih odgovora **samo** je jedan točan.

Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Kako se obično nazivaju teške muke?

- A.** Ahilejeve
- B.** Iksionove
- C.** Prokrustove
- D.** Tantalove

TOČAN ODGOVOR: D. Tantalove

PODRUČJE ISPITIVANJA: Civilizacija i baština

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: Mitologija

OBRAZOVNI ISHOD: Pristupnik opisuje, objašnjava, komentira i vrednuje temeljne pojmove grčke mitologije (bogovi i junaci).

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor, odgovor nije označen ili je označeno više odgovora

4 Za svaku vrstu zadatka dan je primjer bez obzira na područja ispitivanja. Primjeri i specifičnosti zadataka u pojedinim područjima ispitivanja mogu se pogledati u oglednome primjeru ispita.

6.2. PRIMJER ZADATKA KRATKOGA ODGOVORA

Zadatak kratkoga odgovora sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove (najčešće pitanja) u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadatka kratkoga odgovora glasi:

U sljedećim zadatcima potpuno opišite zadani oblik riječi iz teksta.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

ηθοιζεν

TOČAN ODGOVOR: 3. l. sg. impf. akt.

PODRUČJE ISPITIVANJA: Jezična pismenost

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: Morfologija

OBRAZOVNI ISHOD: Pриступник препознаје, примјенjuje и успоредује сложене и сложене граматичке и синтактичке облике ријечи.

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

6.3. PRIMJER ZADATKA DOPUNJAVA

Zadatak dopunjavanja sastoji se od upute (u kojoj je opisan način rješavanja zadatka i koja je zajednička za sve zadatke toga tipa u nizu) i osnove u kojoj je zadano što pristupnik treba odgovoriti.

Uputa za rješavanje zadatka dopunjavanja glasi:

U sljedećim zadatcima dopunite zadane rečenice glagolom u zagradi u obliku koji zahtjeva ostatak rečenice.

Odgovore upišite **samo** na predviđeno mjesto u ispitnoj knjižici.

Točan odgovor donosi jedan bod.

Zadatak:

Πολλοὶ στρατιῶται _____ (μένω, ind. aor. akt.) ήμέρας τρεῖς.

TOČAN ODGOVOR: ἔμειναν

PODRUČJE ISPITIVANJA: Iskustvo teksta i komunikacija

POTPODRUČJE ISPITIVANJA: prijevod teksta

OBRAZOVNI ISHOD: Pristupnik razumije i objašnjava prilagođeni i/ili izvorni grčki tekst

BODOVANJE: 1 bod – točan odgovor

0 bodova – netočan odgovor ili odgovor nije upisan

7. PRIPREMA ZA ISPIT

Redovito učenje Grčkoga jezika omogućuje bolje ostvarivanje ishoda te trajno i svršishodno pamćenje. Preduvjeti su uspješnoga polaganja ispita državne mature iz Grčkoga jezika temeljna jezična pismenost i osnove čitanja s razumijevanjem.

Tijekom pripreme ispita državne mature iz Grčkoga jezika potrebno je:

- analizirati i prevesti ulomke iz književnih djela navedene u dijelu kataloga *Propisani tekstovi za ispit državne mature*
- ponoviti:
- morfologiju (oblike deklinacije, komparacije i konjugacije te vremena pravilnih i nepravilnih glagola)
- sintaksu (analiza rečenice, posvojni genitiv, dijelni genitiv, genitiv uspoređivanja, genitiv apsolutni, akuzativ i nominativ s infinitivom)
- život i djelo propisanih autora, književne vrste i razdoblja u grčkoj književnosti, periodizaciju književnosti te pregled i razvoj književnih vrsta (epika, lirika, historiografija, retorika, razvoj drame i kazališta, filozofija)
- civilizacijsko-povijesne sadržaje (mitologija i religija, povijest, svakodnevica).

Dobro poznавanje načina ispitivanja pomoći će znatno pristupnicima da uspješno riješe zadatke u ispitу državne mature.

LITERATURA

Propisani tekstovi za ispit državne mature

1. Ksenofont, *Uspomene na Sokrata* 2.1.21 – 22

φησὶ γὰρ Ἡρακλέα, ἐπεὶ ἐκ παιδῶν εἰς ἥβην ὡρμᾶτο, ἐν ἣ οἱ νέοι ἥδη αὐτοκράτορες γιγνόμενοι δηλοῦσιν εἴτε τὴν δι' ἀρετῆς ὁδὸν τρέψονται ἐπὶ τὸν βίον εἴτε τὴν διὰ κακίας, ἔξελθόντα εἰς ἡσυχίαν καθῆσθαι ἀποροῦντα ποτέροιν τῶν ὁδῶν τράπηται· καὶ φανῆναι αὐτῷ δύο γυναικας προσιέναι μεγάλας, τὴν μὲν ἑτέραν εὐπρεπῆ τε ἰδεῖν καὶ ἐλευθέριον φύσει, κεκοσμημένην τὸ μὲν σῶμα καθαρότητι, τὰ δὲ ὅμματα αἰδοῖ, τὸ δὲ σχῆμα σωφροσύνῃ, ἐσθῆτι δὲ λευκῇ, τὴν δ' ἑτέραν τεθραμμένην μὲν εἰς πολυσαρκίαν τε καὶ ἀπαλότητα, κεκαλλωπισμένην δὲ τὸ μὲν χρῶμα ὥστε λευκοτέραν τε καὶ ἐρυθροτέραν τοῦ ὄντος δοκεῖν φαίνεσθαι, τὸ δὲ σχῆμα ὥστε δοκεῖν ὁρθοτέραν τῆς φύσεως εἶναι, τὰ δὲ ὅμματα ἔχειν ἀναπεπταμένα, ἐσθῆτα δὲ ἐξ ἡς ἢν μάλιστα ὥρα διαλάμποι·

2. Ksenofont, *Anabaza* 1.3.1 – 3

Ἐνταῦθα ἔμεινεν ὁ Κῦρος καὶ ἡ στρατιὰ ἡμέρας εἴκοσιν· οἱ γὰρ στρατιῶται οὐκ ἔφασαν οὔτε τοῦ πρόσωπον γὰρ ἥδη ἐπὶ βασιλέα οὔτε μισθωθῆναι δὲ οὐκ ἐπὶ τούτῳ ἔφασαν. πρῶτος δὲ Κλέαρχος τοὺς αὐτοῦ στρατιώτας ἐβιάζετο οὔτε οἱ δὲ αὐτόν τε ἔβαλλον καὶ τὰ ὑποζύγια τὰ ἐκείνου, ἐπεὶ ἀρξαὶντο προϊέναι. Κλέαρχος δὲ τότε μὲν μικρὸν ἔξεφυγε μὴ καταπετρωθῆναι, ὕστερον δ' ἐπεὶ ἔγνω ὅτι οὐ δυνήσεται βιάσασθαι, συνήγαγεν ἐκκλησίαν τῶν αὐτοῦ στρατιωτῶν. καὶ πρῶτον μὲν ἐδάκρυε πολὺν χρόνον ἔστως· οἱ δὲ δρῶντες ἐθαύμαζον καὶ ἐσιώπων· εἶτα δὲ ἔλεξε τοιάδε.
Ἄνδρες στρατιῶται, μὴ θαυμάζετε ὅτι χαλεπῶς φέρω τοῖς παροῦσι πράγμασιν.
ἔμοι γὰρ ξένος Κῦρος ἐγένετο καὶ με φεύγοντα ἐκ τῆς πατρίδος τά τε ἄλλα ἐτίμησε καὶ μυρίους ἔδωκε δαρεικούς· οὓς ἐγὼ λαβὼν οὐκ εἰς τὸ ἴδιον κατεθέμην ἔμοι οὐδὲ καθηδυπάθησα, ἀλλ' εἰς ὑμᾶς ἐδαπάνων.

3. Ksenofont, *Anabaza* 1.2.15 – 18

ἐκέλευσε δὲ τοὺς Ἑλληνας ὡς νόμος αὐτοῖς εἰς μάχην οὕτω ταχθῆναι καὶ στῆναι, συντάξαι δ' ἔκαστον τοὺς ἑαυτοῦ. ἐτάχθησαν οὖν ἐπὶ τεττάρων· εἶχε δὲ τὸ μὲν δεξιὸν Μένων καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, τὸ δὲ εὐώνυμον Κλέαρχος καὶ οἱ ἐκείνου, τὸ δὲ μέσον οἱ ἄλλοι στρατηγοί. ἐθεώρει οὖν ὁ Κῦρος πρῶτον μὲν τοὺς βαρβάρους· οἱ δὲ παρήλαυνον τεταγμένοι κατὰ ἵλας καὶ κατὰ τάξεις· εἶτα δὲ τοὺς Ἑλληνας, παρελαύνων ἐφ' ἀρματος καὶ ἡ Κίλισσα ἐφ' ἀρμαμάξης. εἶχον δὲ πάντες κράνη χαλκᾶ καὶ χιτῶνας φοινικοῦς καὶ κνημῖδας καὶ τὰς ἀσπίδας ἐκκεκαλυμμένας. ἐπειδὴ

δὲ πάντας παρήλασε, στήσας τὸ ἄρμα πρὸ τῆς φάλαγγος μέσης, πέμψας Πίγρητα τὸν ἔρμηνέα παρὰ τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐκέλευσε προβαλέσθαι τὰ ὅπλα καὶ ἐπιχωρῆσαι ὅλην τὴν φάλαγγα. οἱ δὲ ταῦτα προεῖπον τοῖς στρατιώταις· καὶ ἐπεὶ ἐσάλπιγξ, προβαλόμενοι τὰ ὅπλα ἐπῆσαν. ἐκ δὲ τούτου θᾶττον προϊόντων σὺν κραυγῇ ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου δρόμου ἐγένετο τοῖς στρατιώταις ἐπὶ τὰς σκηνάς, τῶν δὲ βαρβάρων φόβος πολύς, καὶ ἡ τε Κίλισσα ἔφυγεν ἐπὶ τῆς ἀρμαμάξης καὶ οἱ ἐκ τῆς ἀγορᾶς καταλιπόντες τὰ ὕνια ἔφυγον. οἱ δὲ Ἑλληνες σὺν γέλωτι ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἥλθον.

4. Demosten, Protiv Filipa 2.1.1 – 3.6

“Οταν, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγοι γίγνωνται περὶ ὧν Φίλιππος πράττει καὶ βιάζεται παρὰ τὴν εἰρήνην, ἀεὶ τοὺς ύπερ ήμων λόγους καὶ δικαίους καὶ φιλανθρώπους ὁρῶ φαινομένους, καὶ λέγειν μὲν ἅπαντας ἀεὶ τὰ δέοντα δοκοῦντας τοὺς κατηγοροῦντας Φιλίππου, γιγνόμενον δὲ οὐδὲν ὡς ἔπος εἰπεῖν τῶν δεόντων, οὐδὲ ὧν εἶνεκα ταῦτ' ἀκούειν ἄξιον· ἀλλ᾽ εἰς τοῦτο ἥδη προηγμένα τυγχάνει πάντα τὰ πράγματα τῇ πόλει, ὡσθ' ὅσῳ τις ἀν μᾶλλον καὶ φανερώτερον ἔξελέγχῃ Φίλιππον καὶ τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην παραβαίνοντα καὶ πᾶσι τοῖς Ἐλλησιν ἐπιβουλεύοντα, τοσούτῳ τὸ τί χρὴ ποιεῖν συμβουλεῦσαι χαλεπώτερον. αἴτιον δὲ τούτων, ὅτι πάντες, ὡς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς πλεονεκτεῖν ζητοῦντας ἔργω καλύειν καὶ πράξειν, οὐχὶ λόγοις δέον, πρῶτον μὲν ἡμεῖς οἱ παριόντες τούτων μὲν ἀφέσταμεν καὶ γράφειν καὶ συμβουλεύειν, τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν ὀκνοῦντες, οἵα ποιεῖ δ', ὡς δεινά, καὶ τοιαῦτα διεξερχόμεθα·

5. Demosten, O vijencu 19.1 – 20.9

ταῦτα δ' ὁρῶν ὁ Φίλιππος (οὐ γὰρ ἦν ἀφανῆ) τοῖς παρ' ἑκάστοις προδόταις χρήματ' ἀναλίσκων πάντας συνέκρουε καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐτάραττεν· εἴτ' ἐν οἷς ἡμάρτανον ἄλλοι καὶ κακῶς ἐφρόνουν, αὐτὸς παρεσκευάζετο καὶ κατὰ πάντων ἐφύετο. ὡς δὲ ταλαιπωρούμενοι τῷ μήκει τοῦ πολέμου οἱ τότε μὲν βαρεῖς, νῦν δὲ ἀτυχεῖς Θηβαῖοι φανεροὶ πᾶσιν ἥσαν ἀναγκασθησόμενοι καταφεύγειν ἐφ' ὑμᾶς, ὁ Φίλιππος, ἵνα μὴ τοῦτο γένοιτο μηδὲ συνέλθοιεν αἱ πόλεις, ὑμῖν μὲν εἰρήνην, ἐκείνοις δὲ βοήθειαν ἐπηγγείλατο. τί οὖν συνηγωνίσατ' αὐτῷ πρὸς τὸ λαβεῖν ὀλίγου δεῖν ὑμᾶς ἐκόντας ἔξαπατωμένους; η τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, εἴτε χρὴ κακίαν εἴτ' ἄγνοιαν εἴτε καὶ ἀμφότερα ταῦτ' εἰπεῖν, οἱ πόλεμον συνεχῆ καὶ μακρὸν πολεμούντων ὑμῶν, καὶ τοῦτον ύπερ τῶν πᾶσι συμφερόντων, ὡς ἔργω φανερὸν γέγονεν, οὔτε χρήμασιν οὔτε σώμασιν οὔτ' ἄλλω οὐδενὶ τῶν ἀπάντων συνελάμβανον ὑμῖν· οἵς καὶ δικαίως καὶ προσηκόντως ὀργιζόμενοι ἔτοιμως ὑπηκούσατε τῷ Φιλίππῳ.

6. Platon, Fedar 274c 5 – 274e 1

ΣΩ. Ὡκουσα τοίνυν περὶ Ναύκρατιν τῆς Αἰγύπτου γενέσθαι τῶν ἐκεῖ παλαιῶν τινα θεῶν, οὓς καὶ τὸ ὄρνεον ἵερὸν ὁ δὴ καλοῦσιν Ἰβίν· αὐτῷ δὲ ὄνομα τῷ δαίμονι εἶναι Θεύθ. τοῦτον δὴ πρῶτον ἀριθμόν τε καὶ λογισμὸν εύρειν καὶ γεωμετρίαν καὶ ἀστρονομίαν, ἔτι δὲ πεττείας τε καὶ κυβείας, καὶ δὴ καὶ γράμματα. βασιλέως δ' αὗτοῦ Ἀιγύπτου ὅλης Θαμοῦ περὶ τὴν μεγάλην πόλιν τοῦ ἄνω τόπου ἦν οἱ Ἑλληνες Αἰγυπτίας Θήβας καλοῦσι, καὶ τὸν θεὸν Ἀμμωνα, παρὰ τοῦτον ἐλθῶν ὁ Θεὺθ τὰς τέχνας ἐπέδειξεν, καὶ ἔφη δεῖν διαδοθῆναι τοῖς ἄλλοις Αἰγυπτίοις· ὁ δὲ ἤρετο ἥντινα ἔκάστη ἔχοι ὡφελίαν, διεξιόντος δέ, ὅτι καλῶς ἢ μὴ καλῶς δοκοῖ λέγειν, τὸ μὲν ἔψεγεν, τὸ δὲ ἐπήνει.

7. Platon, Kriton 43c 4 – 43d 8

ΣΩ. ... ἀλλὰ τί δὴ οὕτω πρῷα ἀφίξαι;

ΚΡ. Ἀγγελίαν, ὡς Σώκρατες, φέρων χαλεπήν, οὐ σοί, ως ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοὶ καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτηδείοις πᾶσιν καὶ χαλεπήν καὶ βαρεῖαν, ἦν ἐγώ, ως ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρύτατ' ἀν ἐνέγκαιμι.

ΣΩ. Τίνα ταύτην; ἢ τὸ πλοῖον ἀφίκται ἐκ Δήλου, οὓς δεῖ ἀφικομένου τεθνάναι με;

ΚΡ. Οὔτοι δὴ ἀφίκται, ἀλλὰ δοκεῖν μέν μοι ἥξει τήμερον ἐξ ἦν ἀπαγγέλλουσιν ἥκοντές τινες ἀπὸ Σουνίου καὶ καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτό. δῆλον οὖν ἐκ τούτων [τῶν ἀγγέλων] ὅτι ἥξει τήμερον, καὶ ἀνάγκη δὴ εἰς αὔριον ἔσται, ὡς Σώκρατες, τὸν βίον σε τελευτᾶν.

ΣΩ. Ἄλλο, ὡς Κρίτων, τύχη ἀγαθῆ, εἰ ταύτη τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτη ἔστω· οὐ μέντοι οἷμαι ἥξειν αὐτὸ τήμερον.

8. Platon, Fedon 117a 4 – 117b 9

Καὶ ὁ Κρίτων ἀκούσας ἔνευσε τῷ παιδὶ πλησίον ἔστωτι. καὶ ὁ παῖς ἔξελθὼν καὶ συχνὸν χρόνον διατρίψας ἥκεν ἄγων τὸν μέλλοντα δώσειν τὸ φάρμακον, ἐν κύλικι φέροντα τετριμμένον. ἴδων δὲ ὁ Σωκράτης τὸν ἄνθρωπον, Εἴεν, ἔφη, ὡς βέλτιστε, σὺ γὰρ τούτων ἐπιστήμων, τί χρὴ ποιεῖν; Οὐδὲν ἄλλο, ἔφη, ἢ πιόντα περιέναι, ἔως ἂν σου βάρος ἐν τοῖς σκέλεσι γένηται, ἔπειτα κατακεῖσθαι· καὶ οὕτως αὐτὸ ποιήσει. Καὶ ἄμα ὥρεξε τὴν κύλικα τῷ Σωκράτει. Καὶ δὲ λαβὼν καὶ μάλα ἵλεως, ὡς Ἐχέιρατες, οὐδὲντρέσας οὐδὲ διαφθείρας οὔτε τοῦ χρώματος οὔτε τοῦ προσώπου, ἀλλ' ὥσπερ εἰώθει αυρηδὸν ὑποβλέψας πρὸς τὸν ἄνθρωπον, Τί λέγεις, ἔφη, περὶ τοῦδε τοῦ πάματος πρὸς τὸ ἀποσπεῖσαι τινι; ἔξεστιν ἢ οὐ; Τοσοῦτον, ἔφη, ὡς Σώκρατες, τρίβομεν ὅσον οἰόμεθα μέτριον εἶναι πιεῖν.

9. Sofoklo, Antigona 511 – 525

- AN. Οὐδὲν γὰρ αἰσχρὸν τοὺς ὄμοσπλάγχνους σέβειν.
 KP. Οὕκουν ὅμαιμος χώ καταντίον θανών;
 AN. Ὁμαιμος ἐκ μιᾶς τε καὶ ταύτου πατρός.
 KP. Πῶς δῆτ' ἐκείνω δυσσεβῆ τιμᾶς χάριν;
 AN. Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανὼν νέκυς. 515
 KP. Εἴ τοι σφε τιμᾶς ἐξ ἵσου τῷ δυσσεβεῖ.
 AN. Οὐ γάρ τι δοῦλος. ἀλλ' ἀδελφὸς ὥλετο.
 KP. Πορθῶν δὲ τίνδε γῆν· ὁ δ' ἀντιστὰς ὑπερ.
 AN. Ὁμως ὁ γ' Ἀιδης τοὺς νόμους τούτους ποθεῖ.
 KP. Ἀλλ' οὐχ ὁ χρηστὸς τῷ κακῷ λαχεῖν ἵσος. 520
 AN. Τίς οἶδεν εἰ κάτω 'στὶν εὐαγή τάδε;
 KP. Οὔτοι ποθ' οὐχθρός, οὐδ' ὅταν θάνη, φίλος.
 AN. Οὕτοι συνέχθειν, ἀλλὰ συμφιλεῖν ἔφυν.
 KP. Κάτω νυν ἐλθοῦσ', εἰ φιλητέον, φίλει
 κείνους· ἐμοῦ δὲ ζῶντος οὐκ ἄρξει γυνή. 525

10. Sofoklo, Ajant 1328 – 1345

- ΟΔ. Ἔξεστιν οὖν εἰπόντι τὰληθῆ φίλω
 σοὶ μηδὲν ἡσσον ἢ πάρος ξυνηρετεῖν;
 ΑΓ. Εἴπ· ἢ γὰρ εἴην οὐκ ἀν εὗ φρονῶν, ἐπεὶ
 φίλον σ' ἐγὼ μέγιστον Ἀργείων νέμω. 1330
 ΟΔ. Ἀκουέ νυν. Τὸν ἀνδρα τόνδε πρὸς θεῶν
 μὴ τλῆς ἀθαπτον ὥδ' ἀναλγήτως βαλεῖν·
 μηδ' ἡ βία σε μηδαμῶς νικησάτω
 τοσόνδε μισεῖν ὥστε τὴν δίκην πατεῖν. 1335
 Κἀμοὶ γὰρ ἦν ποθ' οὗτος ἔχθιστος στρατοῦ,
 ἐξ οὐ 'κράτησα τῶν Ἀχιλλείων ὅπλων.
 ἀλλ' αὐτὸν ἔμπας ὅντ' ἐγὼ τοιόνδ' ἐμοὶ
 οὐκ ἀντατιμάσαιμ' ἀν, ὥστε μὴ λέγειν
 ἐν' ἄνδρ' ἰδεῖν ἄριστον Ἀργείων, ὅσοι
 Τροίαν ἀφικόμεσθα, πλὴν Ἀχιλλέως.
 "Ωστ' οὐκ ἀν ἐνδίκως γ' ὀτιμάζοιτό σοι·
 οὐ γάρ τι τοῦτον, ἀλλὰ τοὺς θεῶν νόμους
 φθείροις ἀν. Ἄνδρα δ' οὐ δίκαιον, εἰ θάνοι,
 βλάπτειν τὸν ἐσθλόν, οὐδ' ἐὰν μισῶν κυρῆς. 1340
 1345

11. Euripid, *Elektra* 300 – 318

Ηλ. λέγοιμ' ἄν, εἰ χρή (χρὴ δὲ πρὸς φίλον λέγειν),
τύχας βαρείας τὰς ἐμὰς κάμου πατρός. 300
ἐπεὶ δὲ κινεῖς μῆθον, ἵκετεύω, ξένε,
ἄγγελλ' Ὁρέστηι τάμα κάκείνου κακά,
πρῶτον μὲν οἵοις ἐν πέπλοις αὐλίζομαι,
πίνωι θ' ὅσωι βέβριθ', ὑπὸ στέγαισί τε
οἴαισι ναίω βασιλικῶν ἐκ δωμάτων,
αὐτὴ μὲν ἐκμοχθοῦσα κερκίσιν πέπλους
ἢ γυμνὸν ἔξω σῶμα καὶ στερήσομαι
αὐτὴ δὲ πηγὰς ποταμίους φορουμένη.
ἀνέορτος ἴερῶν καὶ χορῶν τητωμένη 310
ἀναίνομαι γυναῖκας οὖσα παρθένος,
αἰσχύνομαι δὲ Κάστορ', ὃς πρὸν ἐς θεοὺς
ἐλθεῖν ἔμ' ἐμνήστευεν, οὖσαν ἐγγενῆ.
μήτηρ δ' ἐμὴ Φουγίοισιν ἐν σκυλεύμασιν
θρόνῳ κάθηται, πρὸς δ' ἔδραισιν Ἀσίδες
δημαὶ στατίζουσ', ἀς ἔπερσ' ἐμὸς πατήρ,
Ίδαια φάρῃ χρυσέαις ἐζευγμέναι
πόρπαισιν.

12. Euripid, *Medeja* 1002 – 1018

Πα. δέσποιν', ἀφεῖνται παῖδες οἵδε σοι φυγῆς,
καὶ δῶρα νύμφῃ βασιλὶς ἀσμένη χεροῖν
ἐδέξατ'. εἰρήνη δὲ τὰκεῖθεν τέκνοις.
ἢ α. 1005
τί συγχυθεῖσ' ἔστηκας ἡνίκ' εὔτυχεῖς;
τί σὴν ἔτρεψας ἐμπαλιν παρηίδα
κούκ ἀσμένη τόνδ' ἔξ ἐμοῦ δέχῃ λόγον;
Μη. αἰαῖ.
Πα. τάδ' οὐ ξυνωιδὰ τοῖσιν ἔξηγγελμένοις.
Μη. αἰαῖ μάλι αῦθις. Πα. μῶν τιν' ἀγγέλλων τύχην
οὐκ οἶδα, δόξης δ' ἐσφάλην εὐαγγέλου; 1010
Μη. ἥγγειλας οἶ ἥγγειλας· οὐ σὲ μέμφομαι.
Πα. τί δαὶ κατηφὲς ὅμμα καὶ δακρυρροεῖς;
Μη. πολλή μ' ἀνάγκη, πρέσβυ· ταῦτα γὰρ θεοὶ¹
καγὼ κακῶς φρονοῦσ' ἐμηχανησάμην.
Πα. θάρσει· κάτει τοι καὶ σὺ πρὸς τέκνων ἔτι. 1015

Μη. ἄλλους κατάξω πρόσθεν ή τάλαιν' ἐγώ.
 Πα. οὕτοι μόνη σὺ σῶν ἀπεζύγης τέκνων·
 κούφως φέρειν χρὴ θνητὸν ὅντα συμφοράς.

13. Euripid, *Kiklop* 113 – 130

Οδ. τίς δ' ἥδε χώρα καὶ τίνες ναίουσίνι;	
Σι. Αἰτναῖος ὄχθος Σικελίας ὑπέροταος.	
Οδ. τείχη δὲ ποῦ 'στι καὶ πόλεως πυργώματα;	115
Σι. οὐκ ἔστ'. ἔρημοι πρῶνες ἀνθρώπων, ξένε.	
Οδ. τίνες δ' ἔχουσι γαῖαν; ἢ θηρῶν γένος;	
Σι. Κύκλωπες, ἄντοι ἔχοντες, οὐ στέγας δόμων.	
Οδ. τίνος κλύοντες; ἢ δεδήμευται κράτος;	
Σι. μονάδες· ἀκούει δούδεν οὐδεὶς οὐδενός.	120
Οδ. σπείρουσι δ'—ἢ τῷ ζῶσι; —Δῆμητρος στάχυν;	
Σι. γάλακτι καὶ τυροῖσι καὶ μήλων βιοῖαι.	
Οδ. Βρομίου δὲ πῶμ' ἔχουσιν, ἀμπέλου όοάς;	
Σι. ἥκιστα· τοιγάροις οἰκοῦσι χθόνα.	
Οδ. φιλόξενοι δὲ χῶσιοι περὶ ξένους;	125
Σι. γλυκύτατά φασι τὰ κρέα τοὺς ξένους φορεῖν.	
Οδ. τί φήις; βιοῖαι χαίρουσιν ἀνθρωποκτόνωι;	
Σι. οὐδεὶς μολὼν δεῦρος ὕστις οὐ κατεσφάγη.	
Οδ. αὐτὸς δὲ Κύκλωψ ποῦ 'στιν; ἢ δόμων ἔσω;	
Σι. φροῦρος, πρὸς Αἴτνην θῆρας ἵχνεύων κυσίν.	130

14. Eshil, *Agamemnon* 1380 – 1398

οὗτα δ' ἔπραξα—καὶ τάδ' οὐκ ἀρνήσομαι—	1380
ώς μήτε φεύγειν μήτ' ἀμύνεσθαι μόρον.	
ἀπειρον ἀμφίβληστρον, ὡσπερ ἰχθύων,	
περιστιχίζω, πλοῦτον εἴματος κακόν,	
παίω δέ νιν δίς· καν δυοῖν οἰμωγμάτοιν	
μεθῆκεν αὐτοῦ κῶλα· καὶ πεπτωκότι	1385
τρίτην ἐπενδίδωμι, τοῦ κατὰ χθονός,	
Ἄιδου, νεκρῶν σωτῆρος, εὔκταιάν χάριν.	
οὗτα τὸν αὐτοῦ θυμὸν ὄρμαίνει πεσών,	
κάκφυσιῶν ὀξεῖαν αἴματος σφαγὴν	
βάλλει μ' ἐρεμνῇ ψακάδι φοινίας δρόσου,	1390
χαίρουσαν οὐδὲν ἥσσον ἢ διοσδότῳ	
γάνει σπορητὸς κάλυκος ἐν λοχεύμασιν.	

ώς ὡδ' ἔχόντων, πρέσβος Ἀργείων τόδε,
χαίροιτ' ἄν, εὶ χαίροιτ', ἐγὼ δ' ἐπεύχομαι.
εὶ δ' ἦν πρεπόντων ὥστ' ἐπισπένδειν νεκρῷ,
τῷδ' ἀν δικαίως ἦν, ὑπερδίκως μὲν οὖν·
τοσόνδε κρατῆρ' ἐν δόμοις κακῶν ὅδε
πλήσας ἀραιῶν αὐτὸς ἐκπίνει μολών.

1395

15. Eshil, Eumenide 1 – 19

ΠΡΟΦΗΤΙΣ

Πρῶτον μὲν εὐχῇ τῇδε πρεσβεύω θεῶν
τὴν πρωτόμαντιν Γαῖαν· ἐκ δὲ τῆς Θέμιν,
ἢ δὴ τὸ μητρὸς δευτέρα τόδ' ἔζετο
μαντεῖον, ὡς λόγος τις· ἐν δὲ τῷ τρίτῳ
λάχει, θελούσης, οὐδὲ πρὸς βίαν τινός,
Τιτανὶς ἄλλη παῖς Χθονὸς καθέζετο,
Φοίβη· δίδωσι δ' ἡ γενέθλιον δόσιν
Φοίβω· τὸ Φοίβης δ' ὄνομ' ἔχει παρώνυμον.
λιπῶν δὲ λίμνην Δηλίαν τε χοιράδα,
κέλσας ἐπ' ἀκτὰς ναυπόρους τὰς Παλλάδος,
ἐς τήνδε γαῖαν ἥλθε Παρνησοῦ θ' ἔδρας.
πέμπουσι δ' αὐτὸν καὶ σεβίζουσιν μέγα
κελευθοποιοὶ παῖδες Ἡφαίστου, χθόνα
ἀνήμερον τιθέντες ἡμερωμένην.
μολόντα δ' αὐτὸν κάρτα τιμαλφεῖ λεώς,
Δελφός τε χώρας τῆσδε πρυμνήτης ἄναξ.
τέχνης δέ νιν Ζεὺς ἐνθεον κτίσας φρένα
ἴζει τέταρτον τοῖσδε μάντιν ἐν θρόνοις·
Διὸς προφήτης δ' ἐστὶ Λοξίας πατρός.

5
10
15

16. Tirtej, fr. 10 1 – 32

τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
ἄνδρ' ἀγαθὸν περὶ ἣι πατρίδι μαρνάμενον·
τὴν δ' αὐτοῦ προλιπόντα πόλιν καὶ πίονας ἀγροὺς
πτωχεύειν πάντων ἔστ' ἀνιηρότατον,
πλαζόμενον σὺν μητρὶ φίληι καὶ πατρὶ γέροντι
παισί τε σὺν μικροῖς κουριδίῃ τ' ἀλόχῳ.
ἔχθρος μὲν γὰρ τοῖσι μετέσσεται οὓς κεν ἵκηται,
χρησμοσύνῃ τ' εἴκων καὶ στυγερῇ πενίῃ,

5

αἰσχύνει τε γένος, κατὰ δ' ἀγλαὸν εἶδος ἐλέγχει, πᾶσα δ' ἀτιμίη καὶ κακότης ἔπεται.	10
τεῖθ' οὕτως ἀνδρός τοι ἀλωμένου οὐδεμί' ὥρη γίνεται οὗτ' αἰδώς οὗτ' ὅπίσω γένεος. Θυμῷ γῆς πέρι τῆσδε μαχώμεθα καὶ περὶ παιδῶν θνήσκωμεν ψυχέων μηκέτι φειδόμενοι.	15
ὦ νέοι, ἀλλὰ μάχεσθε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες, μηδὲ φυγῆς αἰσχρῆς ἄρχετε μηδὲ φόβου, ἀλλὰ μέγαν ποιεῖτε καὶ ἀλκιμον ἐν φρεσὶ θυμόν, μηδὲ φιλοψυχεῖτ' ἀνδράσι μαρνάμενοι.	20
τοὺς δὲ παλαιοτέρους, ὃν οὐκέτι γούνατ' ἐλαφρά, μὴ καταλείποντες φεύγετε, τοὺς γεραιούς. αἰσχρὸν γὰρ δὴ τοῦτο, μετὰ προμάχοισι πεσόντα κεῖσθαι πρόσθε νέων ἀνδρα παλαιότερον,	25
ἥδη λευκὸν ἔχοντα κάρη πολιόν τε γένειον, θυμὸν ἀποπνείοντ> ἀλκιμον ἐν κονίῃ, αίματόεντ' αἰδοῖα φίλαις ἐν χερσὶν ἔχοντα – αἰσχρὰ τά γ' ὄφθαλμοῖς καὶ νεμεσητὸν ἴδειν,	30
καὶ χρόα γυμνωθέντα· νέοισι δὲ πάντ' ἐπέοικεν, ὅφο' ἐρατῆς ἥβης ἀγλαὸν ἀνθος ἔχηι, ἀνδράσι μὲν θητὸς ἴδειν, ἐρατὸς δὲ γυναιξὶ ¹ ζωὸς ἐών, καλὸς δ' ἐν προμάχοισι πεσών. ἀλλὰ τις εὖ διαβάς μενέτω ποσὶν ἀμφοτέροισι	35
στηριχθεὶς ἐπὶ γῆς, χεῖλος ὀδοῦσι δακῶν	40

Preporučena literatura za pristupnike

- Dukat, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1983.
- Martinić-Jerčić, Matković, *Prometej*, Školska knjiga, Zagreb, 2003.
- Martinić-Jerčić, Matković, Gjurašin, *Prometej Mythos*, Školska knjiga, Zagreb, 2019.
- Majnarić, Gorski, *Grčko-hrvatski rječnik*, Školska knjiga, Zagreb, 1976.
- Musić, Majnarić, *Gramatika grčkog jezika*, Školska knjiga, Zagreb, 1980.
- Sabadoš, Sironić, Zmajlović, *Chrestomathia Graeca*, Školska knjiga, Zagreb, 2002.
- Sabadoš, Sironić, Zmajlović, *Anthologia Graeca*, Školska knjiga, Zagreb, 1971.
- Schwab, *Najljepše priče klasične starine*, Mladost, Zagreb, 1963.
- Zamarovsky, *Junaci antičkih mitova*, ArResor, Zagreb, 1985.

Preporučena literatura za nastavnike

- Der kleine Pauly, *Lexikon der Antike in 5 Bänden*, München, 1979.
- Der neue Pauly, Stuttgart-Weimar, 1996.
- Dukat, *Ogledi o grčkoj tragediji*, Izdavački centar Rijeka, Biblioteka Dometi, 1981.
- Dukat, *Homersko pitanje*, Globus, Zagreb, 1987.
- Eshil – Sofoklo – Euripid, *Sabrane grčke tragedije*, Vrhunci civilizacije, Beograd, 1988.
- Herodot, *Povijest*, Matica hrvatska, Zagreb, 2000.
- Juric, *Grčka – od mitova do antičkih spomenika*, Andromeda, Rijeka, 2001.
- Lesky, *Povijest grčke književnosti*, Golden marketing, Zagreb, 2001.
- Musić, *Nacrt grčkih i rimske starina*, Ex libris, Zagreb, 2002.
- Olalla, *Mitološki atlas Grčke*, Golden marketing, Zagreb, 2007.
- Povijest svjetske književnosti*, II. dio, Mladost, Zagreb, 1977.
- Schein, *Smrtni junak*, Globus, Zagreb, 1989.
- The Oxford Concise Companion to Classical Literature*, Oxford, 1993.
- The Oxford Companion to Classical Civilization*, Oxford, 1998.
- The Oxford Classical Dictionary*, Oxford, 1996.
- The Penguin, *Dictionary of Classical Mythology*, London, 1990.
- The Penguin, *Historical Atlas of Ancient Greece*, London, 1996.
- Sironić, *Rasprave o helenskoj književnosti*, Matica hrvatska, Zagreb, 1997.
- Škiljan, *Leksikon antičkih autora, Latina & Graeca*, Zagreb, 1996.

Škiljan, *Leksikon antičkih termina, Latina & Graeca*, Zagreb, 2003.

Zaninović, *Od Helena do Hrvata*, Školska knjiga, Zagreb, 1996.

Zamarovsky, *Otkriće Troje*, Globus, Zagreb, 1965.

Zamarovsky, *Grčko čudo*, Školska knjiga, Zagreb, 1978.

Korisni linkovi

<http://www.textkit.com/>

<http://www.gottwein.de/>

<http://scaife.perseus.org/>

<http://www.teacheroz.com/greeks.html>

Online rječnici

<http://archimedes.fas.harvard.edu/pollux/>

<https://logeion.uchicago.edu/lexidium>

Književnost

<https://www.ancient-literature.com/>

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/index.html

Homer, komentari

<https://ahcip.chs.harvard.edu/>

<https://homer.library.northwestern.edu/>

DODATCI

VOKABULAR

Vokabular koji se nalazi u katalogu ne temelji se na propisanim tekstovima, već je leksička jezgra koja pristupnicima može poslužiti kao podsjetnik i osnova za proširivanje vlastitoga vokabulara. Kriterij za uvrštavanje pojedinih riječi bio je učestalost i važnost korištenja tih riječi u nastavi.

A

ἀβροτος 3 i 2	besmrtan	ἀήρ, ἀέρος, ἥ	zrak
ἀγαθός 3	dobar, čestit	ἀθάνατος 2	besmrtan
ἀγαλμα, ατος, τό	nakit; ponos; kip	ἀθλος, ου, ό	borba, nadmetanje; muka
ἀγαπάω	voljeti	ἀθροιζω	skupljati
ἀγάπη, ης, ἥ	ljubav	αἰθήρ, ἔρος, ἥ	eter; nebo; zrak
ἀγγέλλω	javljati	αἷμα, ατος, τό	krv
ἀγγελος, ου, ό	glasnik	αἴξ, γός, ἥ/ό	koza; jarac
ἀγείρω	skupljati; sazivati	αἴρεω	uzeti, uhvatiti
ἀγκυρα, ας, ἥ	sidro	αἱσθάνομαι	opaziti, osjetiti
ἀγορά, ἄς, ἥ	skupština, trg	αἱσχρός 3	ružan, sramotan
ἀγορεύω	javno govoriti	αἱτέω	moliti, tražiti
ἀγρός, οῦ, ό	polje	αἱτία, ας, ἥ	uzrok, krivnja
ἀγω	voditi	ἀκοντίζω	bacati koplje
ἀγών, ὠνος, ό	igra, natjecanje	ἀκούω	slušati
ἀγωνίζομαι	natjecati se, boriti se	ἀκρόπολις, εως, ἥ	gornji grad, tvrđava
ἀδελφός, οῦ, ό	brat	ἀκρος 3	višnji, gornji, krajnji
ἀδικέω	činiti krivo; biti krivac	ἀλγεινός 3	bolan, mučan
ἀδικία, ας, ἥ	nepravda	ἀλγος, ους, τό	bol
ἄδω	pjevati	ἀλήθεια, ας, ἥ	istina
ἄει	uvijek	ἀληθεύω	govoriti istinu

ἀληθής 2	istinit	ἀργυρότοξος 2	srebrnoluk,
ἀλλά	ali, nego	ἀργυροῦς, ἀ, οῦν	Apolonov epitet
ἄλλος, η, ο	drugi	ἀρετή, ἡς, ἡ	srebrn
ἄλοχος, ου, ἡ	supruga, žena	ἀρμονία, ας, ἡ	vrlina, hrabrost
ἀμαρτάνω	promašiti; pogriješiti	ἀρχή, ἡς, ἡ	veza, spajanje; sklad početak, vlast;
ἀμαρτία, ας, ἡ	pogreška, grijeh		pokrajina
ἀμείβομαι	promijeniti; odgovarati	ἀρχω	počinjati, vladati, zapovijedati
ἄμπελος, ου, ἡ	vinova loza	ἀρχων, οντος, ὁ	zapovjednik
ἀμφίπολος, ου, ἡ	sluškinja	ἀσπίς, ἴδος, ἡ	štit
ἀνά (+ ak.)	uz, po	ἀστυ, εος, τό	grad (najčešće se odnosi na Atenu)
ἀναβαίνω	uzlaziti, penjati se	ἀτιμάζω	sramotiti, prezirati, ne štovati
ἀνάβασις, εως, ἡ	uspon		
ἀνάγκη, ἡς, ἡ	nužda, sila; sudbina	αὔγή, ἡς, ἡ	zraka (Sunca)
ἄναξ, ἄνακτος, ὁ	vladar	αὐλός, οῦ, ὁ	frula, svirala
ἀνάττω	vladati	αὐξάνω	povećavati
ἀνδρεία, ας, ἡ	hrabrost	αὐτόματος 2	koji se sam od sebe pokreće
ἀνδρεῖος 3	muževan, hrabar		
ἄνεμος, ου, ό	vjetar	αὐτός, ἡ, ό	sam, isti, on (u ko- sim padežima)
ἀνήρ, ἀνδρός, ό	muž, čovjek, junak		
ἄνθος, ους, τό	cvijet	ἀφικνέομαι	stići
ἄνθρωπος, ου, ό	čovjek	ἀφρων 2	nerazuman, lud
ἄξιος 3	vrijedan, dostojan		
ἀοιδός, οῦ, ό	pjevač	B	
ἀπό (+ gen.)	od	βαθύς, εῖαι, ύ	dubok
ἀποθνήσκω	umirati	βαίνω	ići, koračati, stupati
ἄποινα, ων, τά	otkupnina	βάλλω	bacati
ἀπορία, ας, ἡ	neprilika	βάρβαρος 2	negrčki, barbarски

βαρύς, εῖα, ύ	težak	γάρ	naime, jer
βασιλεία, ας, ἡ	kraljevina, kraljevska vlast	γελάω	smijati se
βασιλεύς, ἔως, ό	kralj	γένεσις, εως, ἡ	postanak, rođenje
βασιλεύω	kraljevati, vladati	γένος, ους, τό	rod, pleme
βία, ας, ἡ	sila	γεραιός 3	star; supst. starac
βιβλίον, ου, τό	knjiga	γέρων, οντος, ό	starac
βίβλος, ου, ἡ	knjiga	γῆ, ἥξ, ἡ	zemlja
βίος, ου, ό	život	γίγας, αντος, ό	div
βλάπτω	škoditi, štetiti	γιγνώσκω	poznavati,
βλέπω	gledati		spoznavati
βοάω	zvati	γλαυκῶπις, ιδος, ἡ	sovooka, sjajnooka;
βουλεύω	vijećati, savjetovati; med. odlučivati	γλαῦξ, κός, ἡ	epitet za Atenu
βουλή, ἥξ, ἡ	savjet, dogovor, odluka; vijeće	γλυκύς, εῖα, ύ	sova
βούλομαι	htjeti, željeti	γλῶττα, ης, ἡ	sladak
βοῦς, βοός, ό ἡ	govedo	γνώμη, ης, ἡ	jezik
βοῶπις, ιδος, ἡ	volooka, epitet za Heru	γονεύς, ἔως, ό	mišljenje, odluka
βραδύς, εῖα, ύ	spor	γόνυ, γόνατος, τό	roditelj
βραχύς, εῖα, ύ	kratak	γράμμα, ατος, τό	koljeno
βροτός, ό, ἡ	smrtan; supst. smrtnik	γραμματική, ἥξ, ἡ	gramatika
βρωμός, οῦ, ό	žrtvenik	γράφω	pisati
Γ			
γάλα, γάλακτος, τό	mljeko	γυμνάσιον, ου, τό	vježbalište
γαμέω	ženiti se	γυμνός 3	gol; oskudno
γάμος, ου, ό	svadba, brak	γυνή, γυναικός, ἡ	žena
		γύψ, γυπός, ό	jastreb

Δ

δαίμων, ονος, ὁ	božanstvo, zloduh	διθύραμβος, ου, ὁ	ditiramb, korska pjesma u čast Dioniza
δάφνη, ης, ἡ	lovor	δίκαιος 3	pravedan
δέ	a, ali, no	δίκη, ης, ἡ	pravda
δεῖ	treba	δῖος 3	bogolik; božanski; častan
δείδω	plašiti se	διώκω	(pro)goniti
δείκνυμι	pokazivati	δοκέω	misliti
δεινός 3	strašan	δοκεῖ μοι	čini mi se
δελφίς, ἵνος, ὁ	dupin	δόξα, ης, ἡ	misao, glas, slava
δένδρον, ου, τό	drvo	δόρυ, δόρατος, τό	koplje
δεξιός 3	desni	δουλεύω	robovati
δέρμα, ατος, τό	koža	δοῦλος, ου, ὁ	rob, sluga
δεσμός, ου, ὁ	uže, pl. okovi	δουλόω	zarobiti
δεσμάτης, ου, ὁ	zarobljenik; (kao pridjев) svezan, okovan	δρᾶμα, ατος, τό	djelo, čin; drama
δεσπότης, ου, ὁ	gospodar	δρόμος, ου, ὁ	trčanje, utrka
δέχομαι	primati	δύναμαι	moći
δημοκρατία, ας, ἡ	vlast naroda	δύναμις, εως, ἡ	sila, snaga, moć
δῆμος, ου, ὁ	narod	δῶμα, ατος, τό	stan, kuća, dom
διά (+ gen.)	kroz, preko; (+ ak.) zbog	δῶρον, ου, τό	dar
διάδοχος, ου, ὁ	nasljednik, zamjenik	ἐαρ, ἔαρος, τό	proljeće
διαφθείρω	uništavati, pustošiti	ἐάω	dopustiti
διδάσκαλος, ου, ὁ	učitelj	ἐγέίρω	buditi
διδάσκω	poučavati	ἐγώ	ja
δίδωμι	davati	ἐθέλω/θέλω	željeti
		ἔθνος, ους, τό	narod

Ε

εθος, ους, τό	običaj	έπισταμαι	znati
εῖδος, ους, τό	lik, oblik, ideja	έπιστήμη, ης, ἡ	znanje
εἶδωλον, ου, τό	lik, prilika, prikaza	έπομαι	slijediti
εἰμί	biti	ἔπος, ους, τό	riječ, govor, pjesma
εῖμι	ići ču	έργαζομαι	raditi, činiti
εἰρήνη, ης, ἡ	mir	ἔργον, ου, τό	djelo, posao
εἰς	(+ ak.) u, na, za	ἔρις, ιδος, ἡ	srdžba, ljutnja, bijes
ἐκ	(+ gen.) iz	έρμηνεύς, ἐως, ὅ	vjesnik, glasnik
έκατόμβη, ης, ἡ	svečana žrtva	έρυθρός 3	crven
ἐκεῖνος, η, ο	onaj, ona, ono	έρχομαι	dolaziti, ići
έκηβόλος, 2	dalekometni, epitet za Apolona	έρως, ωτος, ὅ	želja, ljubav
ἐλαία, ας, ἡ	maslina	έρωτάω	pitati
ἐλαύνω	goniti; jahati; hodati, ići	έσοδος, ου, ἡ	ulaz
ἐλαφος, ου, ό/ἡ	jelen	έτερος 3	drugi (od dvojice)
ἐλευθερία, ας, ἡ	sloboda	έτος, ους, τό	godina
ἐλέφας, αντος, ό	slon	εὖ	dobro, valjano
ἐλπίς, ίδος, ἡ	nada, pouzdanje	εὐγενής 2	plemenit
ἐμός 3	moj	εὐδαιμονία, ας, ἡ	sreća, blaženstvo
ἐν (+dat)	u, na, o, po	εὐδαιμων, ον	sretan
ἐξοδος, ου, ἡ	izlaz; eksod, izla- zna pjesma kora u tragediji	εύρισκω	nalaziti, otkrivati
ἐπεισόδιον, ου, τό	epizodij, dio tra- gedije (odgovara činovima)	εὔχομαι	moliti
ἐπί (+ gen.)	na, kod, uz, (+ dat.) na, pri, kod; (+ ak.) na, protiv, za	εύώνυμος 2	lijevi
		ἐχθρός 3	neprijateljski, mrzak
		ἔχω	imati, držati
		ἔως, ἔω, ἡ	zora

Z

ζάω	živjeti	θαῦμα, ατος, τό	čudo
ζεύγνυμι	ujarmiti	θαυμάζω (+ak)	čuditi se, diviti se
ζωή, ης, ἡ	život	θεά, ἀς, ἡ	božica
ζώνη, ης, ἡ	pojas	θεάομαι	gledati
ζῷον, ου, τό	životinja	θέατρον, ου, τό	kazalište, gledalište
		θεός, οῦ, ὁ	bog
		θεραπεύω	njegovati, liječiti, štovati

H

ἥβη, ης, ἡ	mladost	θερμός 3	vruć, topao
ἥγεμών, óvoς, ó	vođa, zapovjednik	θέρος, ους, τό	ljeto
ἥγεομαι	voditi, biti vođa	θέω	trčati
ἥδη	već	θήρ, θηρός, ó / θηρίον, ίου τό	zvijer, životinja
ἥδονή, ης, ἡ	naslada, radost	θηράω / θηρεύω	loviti
ἥδυς, εῖα, ú	ugodan	θησαυρός, οῦ, ὁ	blago
ἥκω	došao sam, ovdje sam	θνήσκω	umirati
ἥλιος, ίου, ó	Sunce	θνητός 3	smrtan
ἥμεις	mi	θρίξ, τριχός, ἡ	dlaka, kosa
ἥμέρα, ας, ἡ	dan	θυγάτηρ, τρός, ἡ	kćer
ἥμέτερος 3	naš	θυμός, οῦ, ὁ	srce, duša
ἥρως, ἥρωος, ó	heroj, junak	θύω	žrtvovati
		θώραξ, ακος, ὁ	oklop

Θ

θάλαμος, ου, ó	bračna odaja (spavaća soba)	ἰατρός, οῦ, ὁ	liječnik
θάλαττα, ης, ἡ	more	ἴδιος 3	vlastit
θάνατος, ου, ó	smrt	ἱερεύς, ἑως, ὁ	svećenik
θάπτω	sahranjivati	ἱερός 3	svet
		ἱημι	slati

I

ίκάνω/ίκω	dolaziti	καρπός, οῦ, ὁ	plod
ίκετεύω	biti pribjegar	καστίγνιτος 3	bratski, supst. brat, sestra
ίκέτις, ιδος, ἡ / ίκέτης, ου, ὁ	pribjegar	κατά (+ gen.)	sa, dolje, niz; (+ ak.) kroz, prema, duž
ῖνα	da (namjerni veznik)	καταβαίνω	silaziti
ἶπτεύς, έως, ὁ	konjanik, vitez	κατάβασις, εως, ἡ	silazak
ἶππος, ου, ὁ ἡ	konj	κατάλογος, ου, ὁ	popis, imenik
ῖσος 3	jednak, isti	κέαρ, κέαρος, τό/κῆρ, κῆρος, τό	srce
ἴστημι	staviti	κεῖμαι	ležati
ἴστορία, ας, ἡ	ispitivanje, povijest	κελεύω	zapovijedati
ἰχθύς, ύος, ὁ	riba	κενός 3	prazan

K

καθαίρω	čistiti, prati	κέρας, ως, τό	rog; krilo vojske
κάθαρσις, εως, ἡ	katarza, pročišćenje	κεφαλή, ḥēs, ἡ	glava
κάθημαι/ καθίζομαι	sjediti	κήρυξ, υκος, ὁ	glasnik
καί	i, pa	κιθάρα, ας, ἡ	kitara, žičani instrument
καιρός, οῦ, ὁ	prava, mjera, zgodan čas	κιθαρώδος, οῦ, ὁ	kitarač, pjevač uz kitaru
καίω	paliti	κινδυνεύω	izlagati se opasnosti
κακός 3	zao	κίνδυνος, ου, ὁ	opasnost
κάλαμος, ου, ὁ	trska	κινέω	pokretati; micati
καλέω	zvati	κίω	ići
κάλλος, ους, τό	ljepota	κλαίω	plakati
καλός 3	lijep	κλεινός 3	slavan
καλύπτω	sakrivati	κλέος, ους, τό	slava
κάματος, ου, ὁ	umor, muka	κλέπτω	krasti
κάμηλος, ου, ὁ/ἡ	deva	κνημίς, ἵδος, ἡ	nazuvak
καρδία, ας, ἡ	srce	κοινός 3	zajednički

κόμη, ης, ἡ	kosa	λανθάνω	biti skriven
κόπτω	udarati, tući, posjeći, ubiti	λαός, οὐ, ὁ	narod
κόραξ, ακος, ὁ	gavran	λέγω	govoriti, pričati
κορυθαίολος 2	sjajnošljemac (Hektor)	λευκός 3	bijel
κόρυς, υθος, ἡ	kaciga s perjanicom	λευκάλενος 2	bjeloruka
κοσμέω	ukrasiti, urediti	λέων, οντος, ὁ	lav
κόσμος, ου, ὁ	raspored, red, nakit	λιμήν, ἔνος, ὁ	luka
κράνος, ους, τό	kaciga	λόγος, ου, ὁ	riječ, govor
κρατήρ, ἥρος, ὁ	vrč; kotlina, krater	λούω	prati, kupati
κράτος, ους, τό	snaga	λύκος, ου, ὁ	vuk
κρίνω	prosuditi, suditi	λυπέω	žalostiti; (med.)
κριτής, οῦ, ὁ	sudac		tugovati
κρύπτω	sakrivati	λύπη, ης, ἡ	tuga
κτάομαι	stjecati	λύω	odriješiti, oslobođiti
κτείνω	ubijati		
κτήμα, ατος, τό	imetak; pl. blago	M	
κύκλος, ου, ὁ	krug	μάθημα, ατος, τό	nauk, znanje, učenje
κύριος, ου, ὁ	gospodar, gospodin	μαθητής, οῦ, ὁ	učenik
κύων, κυνός, ὁ/ἡ	pas	μακρός 3	dug
κώμη, ης, ἡ	selo	μάλα	vrlo, veoma, rado
κωμῳδία, ας, ἡ	komedija, vesela	μανθάνω	učiti
	igra	μάντις, εως, ὁ	vrač
λαβύρινθος, ου, ὁ	labirint	μάρτυς, υρος, ὁ/ἡ	svjedok
λαμβάνω	uzimati, primati	μάχαιρα, ας, ἡ	mač
λαμπάς, ἀδος, ἡ	baklja, luč, zublja; svjetiljka	μάχη, ης, ἡ	bitka
λαμπρός 3	sjajan	μάχομαι	boriti se
		μικρός 3	malen

μέγαρον, ου, τό	dvorana, soba; svetište (dio hrama)	N	
μέγας, μεγάλη, μέγα	velik	ναίω	stanovati
μείγνυμι	miješati	ναῦς, νεώς, ἥ	pomorska bitka
μέλας, μέλαινα, μέλαν	crn	ναύτης, ου, ό	lađa
μέλιττα, ης, ἥ	pčela	νεανίας, ου, ό	mornar
μέλος, ους τό	lirska pjesma	νεκρός 3	mladić
μένω	ostajati, čekati	νέμω	mrtav
μέσος 3	srednji	νέος 3	dijeliti
μετά (+ gen.) sa; (+ dat.) među; (+ ak.) poslije, iza		νεφέλη, ης, ἥ	mlad, nov
μέτρον, ου, τό	mjera	νίκη, ης, ἥ	oblak
μέτωπον, ου, τό	čelo	νοέω	otok
μή	ne, da ne	νομίζω	pobjeđivati
μῆνις, ιος, ἥ	srdžba	νόμος, ου, ό	pobjeda
μήτηρ, τρός, ἥ	majka	νόσος, ου, ἥ	misliti
μηχανή, ης, ἥ / μηχάνημα, ατος, τό	izum, stroj	νόστος, ου, ό	smatrati, običavati
μιμνήσκομαι	sjećati se	νοῦς, νοῦ, ό	zakon
μιμνήσκω	podsjećati	νῦν	bolest
μισέω	mrziti	νύξ, νυκτός, ἥ	povratak
μνήμη, ης, ἥ	pamćenje, spomen, sjećanje	νύξ	pamet; mišljenje
μοῖρα, ας, ἥ	sudbina; dio	ξενία, ας, ἥ	sada
μόνος 3	jedini, sam	ξένος 3	noć
μορφή, ης, ἥ	oblik		gostoprimstvo
μῦθος, ου, ό	priča		tuđ, stran; supst.
			stranac, gost
			mač

O

όδε, ἥδε, τόδε	ovaj, ova, ovo	όρθος 3	uspravan
όδος, οὐ, ἡ	put	όρμαω	kretati, tjerati
όδούς, όντος, ὁ	zub	ὅρνις, ιθος, ὁ/ἡ	ptica
οἶδα	znati	ὅρος, ους, τό	brdo, planina
οὔκειος 3	kućni, domaći	ὅχηστρα, ας, ἡ	orchestra, dio kazališta
οὔκεω	stanovati	ὅς, ἥ, ὅ	koji, koja, koje
οἰκία, ας, ἡ	kuća	ὅσος 3	kolik
οῖκος, ου, ὁ	kuća	ὅστοῦν, οῦ, τό	kost
οῖνος, ου, ὁ	vino	ὅτε	kad
οῖς, οἰός, ὁ/ἡ	ovca	ὅτι	da
οἴω, οἴμαι	misliti	οὐ (οὐκ, οὐχί/)	ne
οἰωνός, οῦ, ὁ	ptica (grabežljivica – jastreb, orao)	οὐδείς, -μία, -έν	nijedan
়λεθρος, ου, ὁ	propast	οὐδενός, οῦ, ὁ	nebo
়লίγος 3	malen	οὐς, ὠτός, τό	uhu
়লλуми	upropastavati, kvariti	οὐτος, αὕτη, τοῦτο	taj, ta, to
়λος 3	čitav	়φθαλμός, ου, ὁ	oko
়μοίος 3	jednak	়ψις, εως, ἡ	gledanje, vid, oko
়μολογέω	slagati se	Π	
়নειρος, ου, ὁ	san	παιδαγωγός, ου, ὁ	pedagog, odgojitelj
়νομα, ατος, τό	ime	παιδεία, ας, ἡ	odgoj
়νомаčω	nazivati	παιδεύω	odgajati
়номастός 3	znamenit	παιᾶς, παιδός, ὁ/ἡ	dijete, dječak, djevojčica
়плітης, ου, ὁ	teško naoružani	παλαιός 3	
়πλон, ου, τό	pješak	πάνδημος 2	star
়ράω	oružje	παραγάνεις (+ dat.), (+ ak.)	javni, opći, narodni
	gledati	παραγάνεις (+ dat.), (+ ak.)	uz, pokraj

παρασάγγης, ου, ὁ	perzijska milja – 5,5 km	πλουτίζω	obogatiti
παρασκευάζω	pripremati	πλούτος, ου, ὁ	bogatstvo
πάρειμι	biti prisutan	πνέω	puhati
παρελαύνω	prevaliti	ποδάρικης 2	brzonogi
παρέχω	pružati, dati	ποιέω	činiti
παρθένος, ου, ἡ	djevica, djevojka	ποιητής, οῦ, ὁ	pjesnik
πάροδος, ου, ἡ	parod, ulazna pjesma kora u tragediji	ποικίλος 3	šaren
πᾶς, πᾶσα, πᾶν	sav, svaki	πολεμέω	ratovati
πάσχω	trpjeti	πολέμιος, ου, ὁ	neprijatelj
πατήρ, πατρός, ὁ	otac	πόλις, εως, ἡ	grad, država
πατρίς, ἴδος, ἡ	domovina	πολιτής, ου, ὁ	građanin
παύω	prestati	πολυμήχανος 2	domišljat
πεδίον, ίου, τό	ravnica	πολύτροπος 2	lukav, okretan, vješt
πείθω	nagovorati, uvjeravati; med. slušati, pokoravati se	πολύφρων, ονος, ὁ	mudar, vrlo razborit
πέμπω	slati	πορεύομαι	putovati
πέρθω	razarati	ποταμός, οῦ, ὁ	rijeka
περί (+ gen.), (+ dat.)	oko, o	πότνια, ας, ἡ	gospođa, gospa, gospodarica
πέτρα, ας, ἡ	stijena	πούς, ποδός, ὁ	noga
πικρός 3	gorak	πρᾶγμα, ατος, τό	djelo, posao
πίνω	piti	πράττω	činiti, raditi
πίπτω	padati, poginuti	πρέσβυς, ὁ	star
πιστεύω	vjerovati	προδότης, ου, ὁ	izdajnik
πλέω	ploviti	πρόλογος, ου, ὁ	prolog, uvodni dio tragedije
πλοῖον, ου, τό	splav, brod	πρός	(+ dat.) kod, (+ ak.) prema

πρῶτος 3	prvi	στάσιμον, ου, τό	stazim, stajaća
πτερόν, οῦ, τό	pero, krilo		pjesma kora u tragediji
πῦρ, πυρός, τό	vatra	στέλλω	slati
P			
ὅρεω	teći	στέφω	voljeti, ljubiti
ὅγητωρ, ορος, ό	govornik	στῆθος, ους, τό	prsa
ὅππτω	bacati	στήλη, ης, ἡ	stup, spomen – stup (nadgrobni)
ὅίς, ὁινός, ἡ	nos, rilo	στόμα, ατος, τό	usta
ὅδοδάκτυλος, 2	ružoprst, epitet za Zoru (Hώς)	στράτευμα, ατος, τό	vojska
ὅδον, ου, τό	ruža	στρατεύω	ratovati
S			
σατράπης, ου, ό	satrap	στρατιώτης, ου, ό	vojnik
σαφής 2	jasan	στρατόπεδον, ου, τό	vojni tabor
σῆμα, τος, τό	znamak	στρέφω	okretati
σιγάω	šutjeti	σύ	ti
σκηνή, ης, ἡ	šator, pozornica	συμμαχία, ας, ἡ	savezništvo
σκῆπτρον, ου, τό	žežlo	σύμμαχος, ου, ό	saveznik, suborac
σκοπέω	promatrati, gledati	σφαῖρα, ας, ἡ	kugla, lopta
σός 3	tvoj	σχῆμα, τος, τό	oblik
σοφία, ας, ἡ	mudrost	σχολή, ης, ἡ	mir, dokolica, škola
σοφός 3	mudar; supst.	σφύζω	spašavati
	mudrac	σῶμα, ατος, τό	tijelo
σπείρω	sijati	σωτήρ, ἥρος, ό	spasitelj
σταθμός, οῦ, ό	stanica, postaja	σώφρων 2	mudar, razborit

T

τάλας, τάλαινα, τάλαν	jadan	τραγωδία, ας, ἡ	tragedija, ozbiljna drama
τάξις, εως, ἡ	red, bojni red	τρέπω	okretati, odbijati
τάττω	redati	τρέφω	hraniti
ταῦρος, ου, ὁ	bik	τυγχάνω	trčati
τάφος, ου, ὁ / ταφή, ἥς, ἡ	grob	τύπτω	postići; dogoditi se
ταχύς, εῖα, ύ	brz	τυφλός 3	udarati
τε	i	τύχη, ης, ἡ	slijep
τεῖχος, ους, τό	zid(ine)		događaj, sudbina, sreća

τέκνον, ου, τό	dijete	Τ	
τελευτή, ἥς, ἡ	završetak, kraj	ύβρις, εως, ἡ	objest
τέμνω	rezati	ύδωρ, ὕδατος, τό	voda
τέρπω	veselim	νίός, οῦ, ὁ	sin
τέττιξ, ιγος, ὁ	cvrčak	ύλη, ης, ἡ	šuma
τέχνη, ης, ἡ	umjetnost, vještina	ύμεις	vi
τίθημι	stavlјati	ύμέτερος, 3	vaš
τίκτω	rađati	ύμνος, ου, ὁ	himna, hvalospjev
τιμάω	častiti	ύπέρ	(+ gen.) za, preko, iznad, (+ ak.) preko
τιμή, ἥς, ἡ	čast, cijena	ύπνος, ου, ὁ	san
τις, τι	netko, nešto	ύπό	(+ gen.) od, ispod, radi, (+ dat.) pod
τίς, τί	tko?, što?		
τομή, ἥς, ἡ	rezanje, rez; odsječeni dio	Φ	

τόξον, ου, τό	luk, luk i strelice	φαίνω	pokazivati
τόπος, ου, ὁ	mjesto, prilika	φάλαγξ, γύρος, ἡ	falanga – bojni red
τράγος, ου, ὁ	jarac	φάρμακον, ου, τό	lijek, otrov

φέρω	nositi, podnosići	X	
φεύγω	bježati	χαίρω	radovati se, pozdravljati
φημí	govoriti	χαλεπός 3	težak
φθόνος, ου, ó	zavist	χαλκοῦς, ἥ, οὖν	mjeden
φιλέω	voljeti	χάρις, ιτος, ἥ	ljubav, milost
φιλία, ας, ἥ	prijateljstvo	χειρών, ὄνος, ó	zima, oluja
φίλος 3	drag, mio; supst. prijatelj	χείρ, χειρός, ἥ	ruka
φιλосоφία, ας, ἥ	filozofija, ljubav prema mudrosti	χέω	lijevati
φοβέω	plašiti	χθών, χθονός, ἥ	zemlja
φόβος, ου, ó	strah	χιτών, ὄνος, ó	hiton – haljina bez rukava; oklop
φοῖβος 3	sjajan	χορεύω	plesati
φοῖνιξ, ικος, ó/ἥ	grimizan; (supst.) grimizna boja	χορηγός, ου, ó	horeg, vođa kora
φονεύω	ubiti	χορός, οῦ, ó	colo, ples, kor
φρήν, φρενός, ἥ	srce, duša, um, razum	χράομαι	upotrebljavati, trebatи
φρονέω	misliti	χρή	treba
φυγή, ἥς, ἥ	bijeg	χρῆμα, ατος, τό	stvar; pl. imutak, novac
φύλαξ, κός, ó	čuvar	χρηστός, 3	koristan
φυλάττω	čuvati	χρίω	mazati
φύλλον, ου, τό	list	χρόνος, ου, ó	vrijeme
φύσις, εως, ἥ	priroda	χρυσοῦς, ἥ, οὖν	zlatan
φυτόν, οῦ, τό	biljka	χρῶμα, τος, τό	boja
φύω	roditи	χώρα, ας, ἥ	prostor, mjesto, zemlja
φωνέω	govoriti	χωρέω	maknuti se, ići naprijed
φωνή, ἥς, ἥ	glas		
φῶς, φωτός, τό	svjetlost		

Ψ

ψευδής 2

ψεύδω

ψήφισμα, τος τό

ψυχή, ἡς, ἡ

lažan

varati; med. lagati

zaključak

duša

Ω

ῳδή, ἡς, ἡ

ῳρά, ας, ἡ

ώς

ὠψ, ὠπός, ό

pjesma

doba

kako, kao, jer, kad

oko, vid, lice (kod Homera)

IMENA

A

Αγαμέμνων, ονος, ὁ	Agamemnon, mikenski kralj, vođa Grka pod Trojom
Αθηνᾶ, ἀς, ἡ	Athena, božica
Αθῆναι, ᾧν, αἱ	Athena, grad u Atici
Αθηναῖος, 3	atenški; supst. Atenjanin
Αἴας, αντος, ὁ	Ajant
Ἄιδης, ου, ὁ	Had, bog podzemlja; personifikacija za podzemni svijet
Αἰγεύς, ἔως, ὁ	Egej, atenski kralj, otac Tezejev; po njemu nazvano Egejsko more
Αἴγισθος, ου, ὁ	Egist, Agamemnonov bratić, s Klitemnestrom ubio Agamemnona
Αἴγυπτος, ου, ἥ	Egipat, zemlja na Nilu
Αἰσχύλος, ου, ὁ	Eshil, grčki tragičar
Ακαδήμεια, ας, ἥ	Akademija, Platonova škola
Αλέξανδρος, ου, ὁ	drugo ime Trojanca Parisa; Aleksandar (Veliki)
Αλκαῖος, ου, ὁ	Alkej, lirski pjesnik
Ανδρομάχη, ης, ἥ	Andromaha, Hektorova žena
Αντιγόνη, ης, ἥ	Antigona, Edipova i Jokastina kći
Ἀπόλλων, ωνος, ὁ	Apolon, sin Zeusa i Lete, bog proricanja
Ἀργοναῦται, ᾧν, οἱ	Argonauti
Ἀργος, ους, τό	Arg, grad u Argolidi
Ἀρης, εως, ὁ	Ares, bog rata
Ἀριάδνη, ης, ἥ	Arijadna, kretska kraljevna; Minosova kći; pomogla Jazonu ući u labirint
Ἀρίων, ονος, ὁ	Arion, slavni pjesnik s Lezba
Ἀριστοτέλης, ους, ὁ	Aristotel, grčki filozof
Ἀρταξέρξης, ου, ὁ	Artakserkso, Kserkov brat
Ἀρτεμις, ιδος, ἥ	Artemida, božica lova
Ἀστυάναξ, ακτος, ὁ	Astijanakt, sin Hektora i Andromahae

Ασκληπιός, οῦ, ὁ	Asklepije, bog liječništva
Ατρείδης, ου, ὁ	Atrejević, Agamemnon i Menelaj
Αττική, ἥς, ἡ	Atika, pokrajina u Grčkoj (Atena gl. grad)
Αφροδίτη, ης, ἡ	Afrodita, božica ljubavi i ljepote, Apolonova sestra
Αχαιοί, ᾧν, οἱ	Ahejci, Grci
Αχιλλεύς, ἔως, ὁ	Ahilej, sin Peleja i Tetide, vođa Mirmidonaca, najveći grčki junak

B

Βάκχος, ου, ὁ	Bakho, epitet Dionizov
Βοιωτία, ας, ἡ	Beotija, pokrajina u sjeverozapadnoj Grčkoj

Δ

Δαναΐδες, ἴδων, αἱ	Danaide, Danajeve kćeri
Δαναοί, ᾧν, οἱ	Danajci, Grci
Δαίδαλος, ου, ὁ	Dedal, atenski arhitekt, graditelj poznatoga labirinta na Kreti
Δαρεῖος, ου, ὁ	Darije, perzijski kralj
Δελφοί, ᾧν, οἱ	Delfi, Apolonovo proročište u pokrajini Fokidi
Δῆλος, ου, ἡ	Del, kikladski otok u Egejskome moru; rodno mjesto Apolona i Artemide
Δημήτηρ, Δήμητρος, ἡ	Demetra, zaštitnica žita, Perzefonina majka
Δημοσθένης, ους, ὁ	Demosten, grčki govornik
Διομήδης, ους, ὁ	Diomed, junak pod Trojom
Διόνυσος (Διώνυσος), ου, ὁ	Dioniz, sin Zeusa i Semele, bog vinove loze; zaštitnik tragedije
Διονύσια, ων, τά	Dionizije, svetkovine u čast Dioniza

E

Ἐκάβη, ης, ἡ	Hekaba, Prijamova supruga, trojanska kraljica
Ἕκτωρ, οος, ὁ	Hektor, sin Prijama i Hekabe, najveći trojanski junak

Ἐλλάς, ἀδος, ἡ	Grčka
Ἐλλην, ηνος, ὁ	Grk
Ἐλληνικός 3	grčki
Ἐλένη, ης, ἡ	Helena, kći Zeusa i Lede, žena Menelajeva
Ἐπίδαυρος, ου, ἡ	Epidaur, grad u Argolidi sa znamenitim kazalištem
Ἐπιμηθεύς, ἔως, ὁ	Epimetej, Prometejev brat
Ἐρις, ιδος, ἡ	Erida, božica srdžbe
Ἐρμῆς, οῦ, ὁ	Hermo, sin Zeusa i Maje, glasnik bogova
Ἐρως, ωτος, ὁ	Eros, bog ljubavi
Ἐφιάλτης, ου, ὁ	Efijalt, izdajica grčke vojske u Bitci kod Termopila
Ἐύριδίκη, ης, ἡ	Euridika, Orfejeva žena
Ἐύριπίδης, ου, ὁ	Euripid, grčki tragičar
Ἐύρυκλεια, ας, ἡ	Eurikleja, ključarica u Odisejevoj kući
Ἐύρώπη, ης, ἡ	Europa, kći Feniksova; djevojka koju je Zeus oteo i odnio na Kretu

Z

Ζεύς, Διός, ὁ	Zeus, vrhovni grčki bog
---------------	-------------------------

H

Ἡλέκτρα, ας, ἡ	Elektra, kći Agamemnona i Klitemnestre
Ἡλιος, ίου, ὁ	Helije, kralj Sunca
Ἥρα, ας, ἡ	Hera, Zeusova sestra i supruga
Ἡρακλῆς, κλέους, ὁ	Heraklo, najveći grčki junak, sin Zeusa i Alkmene
Ἡρόδοτος, ου, ὁ	Herodot, grčki povjesničar (rodom iz Halikarnasa)
Ἥφαιστος, ου, ὁ	Hefest, sin Zeusa i Here, kovač i oružar bogova
Ἡχώ, οῦς, ἡ	Jeka (personificirana boginja jeke)

Θ

Θεμιστοκλῆς, έους, ὁ	Temistoklo, atenski vojskovođa
Θῆβαι, ᾠν, αἱ	Teba, grad u Beotiji

Θησεύς, ἔως, ὁ	Tezej, atenski kralj
Θουκυδίδης, οὐ, ὁ	Tukidid, grčki povjesničar
Θράκη, ης, ἡ/Θράκιος 3	Trakija, pokrajina u sjevernoj Grčkoj/Trački

I

Ιάσων, ονος, ὁ	Jazon, vođa Argonauta
Ιησοῦς, οῦ, ὁ	Isus
Ίθάκη, ης, ἡ	Itaka, otok u Jonskome moru, Odisejeva domovina
Ἰλιον, ίου, τό	Ilij, Troja
Ιππόλυτος, ου, ο	Hipolit, sin Tezejev, Fedrin posinak
Ισμήνη, ης, ἡ	Ismena, sestra Antigonina
Ἰσσα, ης, ἡ	Vis
Ιφιγένεια, ας, ἡ	Ifigenija, kći Agamemnona i Klitemnestre

K

Καλυψώ, οῦς, ἡ	Kalipsa, kći Atlantova, nimfa, živjela na otoku Ogigiji
Κάλχας, ἀντος, ὁ	Kalhant, vrač
Κίρκη, ης, ἡ	Kirka, kći Helija i Perse, nimfa, čarobnica s otoka Eeje
Κλυταμνήστρα, ας, ἡ	Klitemnestra, Agamemnonova žena
Κρέων, οντος, ὁ	Kreont, kralj Tebe nakon Lajeve smrti
Κρήτη, ης, ἡ	Kreta, otok u Egejskome moru
Κύκλωψ, ωπος, ὁ	Kiklop
Κῦρος, ου, ὁ	Kir, perzijski vladar

A

Λάιος, ίου, ὁ	Laj, tebanski kralj, Edipov otac
Λέσβος, ου, ἡ	Lezb, otok u Egejskome moru, rodno mjesto Sapfe
Λεωνίδας, ου, ὁ	Leonida, spartanski zapovjednik u Termopilskoj bitci
Λητώ, οῦς, ἡ	Leta, majka Apolona i Artemide

M

Μήδεια, ας, ἡ	Medeja, Jazonova žena
Μῆδος, ου, ὁ	Međanin (Perzijanac)
Μίμνεομος, ου, ὁ	Mimnermo, elegijski pjesnik
Μοῦσα, ης, ἡ	Muza
Μυκῆναι, ᾧν, αἱ	Mikena, grad u Argolidi, Agamemnonova prijestolnica

N

Νάξος, ου, ἡ,	Naks, kikladski otok u Egejskome moru; mjesto odakle je Dioniz oteo Arijadnu
Ναυσικάα, ας, ἡ	Nausikaja, feačka princeza
Νέστωρ, ορος, ὁ	Nestor, najstariji i najmudriji junak u Trojanskome ratu
Νίκη, ης, ἡ	Nika, pridjevak Atene

E

Ξενοφῶν, ᾧντος, ὁ	Ksenofont, grčki povjesničar
Ξέρξης, ου, ὁ	Kserkso, sin Darijev; kralj Perzije

O

Οδυσσεύς, ἔως, ὁ	Odisej, sin Laertov, kralj Itake
Οἰδίπους, ποδος, ὁ	Edip, sin Laja i Jokaste, mitski junak
Ὄλυμπος, ου, ὁ	Olimp, planina u Tesaliji, mitsko sjedište bogova
Ὄλυμπία, ας, ἡ	Olimpija, grad u Elidi; Zeusovo svetište
Ὄμηρος, ου, ὁ	Homer, grčki pjesnik
Ὀρέστης, ου, ὁ	Orest, sin Agamemnona i Klitemnestre

P

Παλλάς, ἄδος, ἡ	Palada (Atena)
Πάρις, ιδος/ιος, ὁ	Paris, trojanski kraljević
Παρνασσός, οῦ, ὁ	Parnas, planina u Fokidi (prebivalište Muza)

Πάρος, ου, ἡ

Παρύσσατις, ιδος, ἡ

Πάτροκλος, ου, ό

Περικλῆς, έους, ό

Πηληιάδης, ου, ό

Πηνελόπη, ης, ἡ

Πίνδαρος, ου, ό

Πλάτων, ωνος, ό

Πολύφημος, ου, ό

Πολυνεύκης, ου, ό

Ποσειδῶν, ώνος, ό

Πρίαμος, ου, ό

Προμηθεύς, έως, ό

Πρωταγόρας, ου, ό

Par, kikladski otok u Egejskome moru

Parisatida, žena Darija, perzijskoga kralja

Patroklo, Ahilejev vjerni prijatelj

Periklo, atenski državnik

Pelejević, Ahilejev nadimak

Penelopa, Odisejeva vjerna supruga

Pindar, lirska pjesnik

Platon, grčki filozof

Polifem, Kiklop

Polinik, Antigonin brat

Posejdon, bog mora

Prijam, trojanski kralj

Prometej

Protagora, grčki sofist

P

Ρόδος, ου, ἡ

Τρώμη, ης, ἡ

Rod, otok u Egejskome moru

Rim, grad u Italiji

Σ

Σάμος, ου, ἡ

Σαπφώ, οῦς, ἡ

Σοφοκλῆς, έους, ό

Σπάρτη, ης, ἡ

Σικελία, ας, ἡ

Σωκράτης, ους, ό

Sam, otok u Egejskome moru

Sapfo, lirska pjesnikinja s Lezba

Sofoklo, grčki tragičar

Sparta, pokrajina i istoimeni grad u Lakedemonu; prijestolnica Menelajeva

Sicilija

Sokrat

T

Τειρεσίας, ου, ό

Τηλέμαχος, ου, ό

Tiresija, tebanski враћ

Telemah, sin Odiseja i Penelope

Τισσαφέρνης, ου, ὁ	Tisaferno, perzijski satrap
Τροία, ας, ἡ	Troja
Τρωες, Τρώων, οἱ	Trojanci
Τιρταῖος, ου, ὁ	Tirtej, elegijski pjesnik

Φ

Φάρος, ου, ἡ	Hvar, kolonija Grka s otoka Para
Φιλοκτήτης, ου, ὁ	Filoktet, glasoviti strijelac iz Trojanskoga rata; posjedovao Heraklov luk i strijele
Φοῖβος, ου, ὁ	Feb (Apolon)

Χ

Χριστός, οῦ, ὁ	Krist, Pomazanik
----------------	------------------

TABLICE GLAGOLA

U 6., 7. i 8. tablici nalaze se glagoli čija je svrha učenicima olakšati ponavljanje grčkoga glagolskog sustava.

Tablica 6. Glagoli prema završnome glasu osnove (*verba vocalia, verba muta i verba liquida*)

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
θηράω	loviti	θηρα-	θηράσω	ἐθήρασα
τιμάω	častiti	τιμα-	τιμήσω	ἐτίμησα
ποιέω	činiti	ποιε-	ποιήσω	ἐποίησα
δουλόω	zarobljavati	δουλο-	δουλώσω	ἐδούλωσα
καλέω	zvati	καλε-/κλη-	καλῶ	ἐκάλεσα
κελεύω	zapovijedati	κελευ-	κελεύσω	ἐκέλευσα
ἀκούω	čuti	ἀκου-	ἀκούσομαι	ἤκουσα
ἄγω	voditi	ἀγ-	ἄξω	ἥγαγον
φεύγω	bježati	φυγ-	φεύξομαι	ἔφυγον
ἄρχω	vladati	ἀρχ-	ἄρξω	ἥρξα
πράττω	raditi, činiti	πραγ-	πράξω	ἐπράξα
τάττω	redati	ταγ-	τάξω	ἐταξα
πέμπω	slati	πεμπ-	πέμψω	ἐπεμψα
γράφω	pisati	γραφ-	γράψω	ἐγράψα
βλάπτω	škoditi	βλαβ-	βλάψω	ἐβλαψα
θάπτω	pokapati	ταφ-	θάψω	ἐθαψα
κόπτω	udarati	κοπ-	κόψω	ἐκοψα
ρίπτω	bacati	ρίπ-	ρίψω	ἐρρίψα
κλέπτω	krasti	κλεπ-	κλέψω	ἐκλεψα
τρέφω	hraniti	τρεφ-	θρέψω	ἐθρέψα
πείθω	nagovorati πείθομαι	πιθ-	πείσω πείσομαι	ἐπεισα
ψεύδω ψεύδομαι	varati lagati	ψευδ-	ψεύσω ψεύσομαι	ἐψευσα ἐψευσάμην
γυμνάζω	vježbati	γυμναδ-	γυμνάσω	ἐγύμνασα
σώζω	spašavati	σωδ-, σω-	σώσω	ἐσωσα
καθαίρω	čistiti	καθαρ-	καθαρῶ	ἐκάθηρα
φαίνω φαίνομαι	pokazivati pokazivati se	φαν-	φανῶ φανοῦμαι	ἐφηνα
ἀγγέλλω	javljati	ἀγγελ-	ἀγγελῶ	ἥγγειλα
στέλλω	slati	στελ-	στελῶ	ἐστειλα
σπείρω	sijati	σπερ-	σπερῶ	ἐσπειρα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τεθήρακα	τεθήραμαι	ἐθηράθην	θηρατός
τετίμηκα	τετίμημαι	ἐτιμήθην	τιμητός
πεποίηκα	πεποίημαι	ἐποίηθην	ποιητός
δεδούλωκα	δεδούλωμαι	ἐδουλώθην	δουλωτός
κέκληκα	κέκλημαι	ἐκλήθην	κλητός
κεκέλευκα	κεκέλευσμαι	ἐκελεύσθην	κελευστός
ἀκήκοα	(ῆκουσμαι)	(ῆκούσθην)	ἀκουστός
ἢχα	ἢγμαι	ἢχθην	ἀκτός
πέφευγα			
ἢρχα	ἢργμαι	ἢρχθην	ἀρκτός
πέπραγα	πέπραγμαι	ἐπράχθην	πρακτός
τέταχα	τέταγμαι	ἐτάχθην	τακτός
πέπομφα	πέπεμμαι	ἐπέμφθην	πεμπτός
γέγραφα	γέγραμμαι	ἐγράφην	γραπτός
βέβλαφα	βέβλαμμαι	ἐβλάβην	βλαπτός
(τέταφα)	τέθαμμαι	ἐτάφην	θαπτός
κέκοφα	κέκομμαι	ἐκόπην	κοπτός
ἔρριφα	ἔρριμαι	ἐρρίφθην	ρίπτός
κέκλοφα	κέκλεμμαι	ἐκλάπην	κλεπτός
τέτροφα	τέθραμμαι	ἐτράφην	θρεπτός
πέπεικα πέποιθα	πέπεισμαι	ἐπείσθην	πειστός
ἔψευκα	ἔψευσμαι	ἐψεύσθην	ψευστός
γεγύμνακα	γεγύμνασμαι	ἐγυμνάσθην	γυμναστός
σέσωκα	σέσωσμαι	ἐσώθην	ἄ-σωτος
κεκάθαρκα	κεκάθαρμαι	ἐκαθάρθην	καθαρτός
πέφαγκα πέφηνα	πέφασμαι	ἐφάνθην ἐφάνην	ἄ-φαντος
ἢγγελκα	ἢγγελμαι	ἢγγέλθην	ἄγγελτός
ἔσταλκα	ἔσταλμαι	ἐστάλην	σταλτέον
ἔσπαρκα	ἔσπαρμαι	ἐσπάρην	σπαρτός

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
διαφθείρω	kvariti	δια-φθερ-	διαφθερῶ	διέφθειρα
ἀποκτείνω	ubijati	ἀπο-κτεν-	ἀποκτενῶ	ἀπέκτεινα
ἐγείρω	buditi	ἐγερ-	ἐγερῶ	ἠγειρα
κρίνω	suditi	κριν-	κρινῶ	ἔκρινα
βάλλω	bacati	βαλ-/ βλη-	βαλῶ	ἔβαλον

Tablica 7. Glagoli na -μι

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
τίθημι	metati	τι-θε-	θήσω	ἔθηκα
δίδωμι	dati	δι-δο-	δώσω	ἔδωκα
ἴημι	slati	ἱ-ε-	ἴσω	ῆκα
ἴστημι	stavljati	ἱ-στα-	στήσω στήσομαι	ἔστησα ἔστην
φημί	govoriti	φα-	φήσω	ἔφησα
δείκνυμι	pokazivati	δεικ-	δείξω	ἔδειξα
κέραννυμι	miješati	κερα-/ κρα-	κερῶ, -ᾶς	ἐκέρασα
σβέννυμι σβέννυμαι	gasiti	σβεσ- σβη-	σβέσω σβήσομαι	ἔσβεσα ἔσβην
ζεύγνυμι	spajati	ζευγ-/ ζυγ-	ζεύξω	ἔζευξα
μείγνυμι	miješati	μειγ-/ μιγ-	μείξω	ἔμειξα
ἀπόλλυμι	upropastačati	ἀλε-	ἀπολῶ	ἀπώλεσα
ἀπόλλυμαι	propadati		ἀπολοῦμαι	ἀπωλόμην

Tablica 8. Glagoli s osobitom tvorbom oblika

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
ἀγορεύω	govoriti	ἀγορευ-/ ἐπ-	ἐρῶ	εἶπον
αίρέω	uzimati	αίρε- / ἐλ-	αίρήσω	εῖλον
άλισκομαι	bivati uhvaćen	άλω-	άλώσομαι	έάλων
άμαρτάνω	griješiti	άμαρτε-	άμαρτήσομαι	ῆμαρτον
ἀναλίσκω	trošiti	ἀναλο-	ἀναλώσω	ἀνήλωσα
ἀποθνήσκω	umirati	θαν/θνη-	ἀποθανοῦμαι	ἀπέθανον
αὐξάνω	povećavati	αὐξε-	αὐξήσω	ηὔξησα
ἀφικνέομαι	odlaziti	ἱκ-	ἀφίξομαι	ἀφικόμην
βαίνω	ići	βα/βη-	βήσομαι	ἔβην
βουλομαι	željeti	βουλε-	βουλήσομαι	
γηράσκω	starjeti	γηρα-	γηράσομαι	ἐγήρασα

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
διέφθασκα	διέφθασμαι	διεφθάρην	ἀδιάφθαστος
ἀπέκτονα			
ἐγρήγορα		ἡγέρθην	
κέκρικα	κέκριμαι	ἐκρίθην	κριτός
βέβληκα	βέβλημαι	ἐβλήθην	βλητός

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τέθηκα		ἐτέθην	θετός
δέδωκα	δέδομαι	ἐδόθην	δοτός
εἴκα	εἴμαι	εἴθην	έτος
ἔστηκα		ἐστάθην	
δέδειχα	δέδειγμαι	ἐδείχθην	
	κέκραμαι	ἐκράθην	
ἐσβήκα	ἐσβεσμαι	ἐσβέσθην	
	ἐζευγμαι	ἐζεύχθην (ἐζύγην)	
	μέμειγμαι	ἐμείχθην (ἐμιγην)	
ἀπολώλεκα			
ἀπόλωλα			

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
εἰρηκα	εἰρημαι	ἐρρήθην	VIII. raz.
ἥρηκα	ἥρημαι	ἥρέθην	VIII. raz.
έάλωκα			VI. raz.
ήμάρτηκα	ήμάρτημαι	ήμαρτήθην	V. raz.
ἀνήλωκα	ἀνήλωμαι	ἀνηλώθην	VI. raz.
τέθνηκα			VI. raz.
ηὔξηκα	ηὔξημαι	ηὔξήθην	V. raz.
	ἀφίγμαι		V. raz.
βέβηκα			V. raz.
	βεβούλημαι	ἐβουλήθην	VII. raz.
γεγήρακα			VI. raz.

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
γίγνομαι	postajati	γενε-	γενήσομαι	ἐγενόμην
γιγνώσκω	poznavati	γνω-	γνώσομαι	ἐγνων
δεῖ	treba	δεε-	δεήσει	ἐδέησε
δέομαι	trebati, moliti	δεε-	δεήσομαι	
δίδάσκω	poučavati	διδαχ-	διδάξω	ἐδίδαξα
δοκέω	misliti	δοκε-	δόξω	ἐδοξα
ἐλαύνω	goniti	ἐλαυ/ἐλα-	ἐλῶ	ἡλασα
ἐθέλω	željeti	ἐθελε-	ἐθελήσω	ἡθέλησα
ἔπομαι	slijediti	έπ-/σεπ-	ἔψομαι	ἐσπόμην
ἔρχομαι	ići	ἐρχ-/ἐλθ-	είμι	ἥλθον
ἐσθίω	jesti	ἐσθι-/ἐδ-/φαγ-	ἔδομαι	ἐφαγον
εύρισκω	nalaziti	εύρε-	εύρησω	ηύρον
ἔχω	imati	ἐχ-/σχ-	ἔξω / σχήσω	ἔσχον
ζάω / βιώω	živjeti	ζα-/ βιω-	βιώσομαι	ἐβίων
καθίζω καθίζομαι	sjediti	ίδ-/έδ-/ή-	καθιῶ καθεδοῦμαι	ἐκάθισα ἐκαθεζόμην
λαμβάνω	uzimati	λαβ/ληβ-	λήψομαι	ἐλαβον
λανθάνω	biti skriven	λαθ/ληθ-	λήσω	ἐλαθον
λέγω	govoriti	λεγ-	λέξω	ἐλεξα
μανθάνω	učiti	μαθε-	μαθήσομαι	ἐμαθον
μάχομαι	boriti se	μαχε-	μαχοῦμαι	ἐμαχεσάμην
μέλει μοι	brine me	μελε-	μελήσει	ἐμέλησε
μέλλω	željeti	μελλε-	μελλήσω	ἐμέλλησα
μένω	ostajati	μενε-	μενῶ	ἐμεινα
μιμνήσκω	opominjati	μνη-	μνήσω	ἐμνησα
νέμω	dijeliti	νεμε-	νεμῶ	ἐνειμα
οἴομαι	misliti	οἰε-	οίησομαι	
όράω	gledati	όρα-/όπ-/ίδ-	όψομαι	εἶδον
ὸφείλω	koristiti	ὸφελ-	ὸφειλήσω	ὠφελον
παίω πλήττω	udarati	παι-/πληγ-/ πλαγ-	παίσω πλήξω	ἐπαισα ἐπληξα
πάσχω	trpiti	πασχ-/παθ-	πείσομαι	ἐπαθον
πίνω	piti	πιν-/πι-/πο-	πίομαι	ἐπιон
πίπτω	padati	πετ-/πεσ-/πτω-	πεσοῦμαι	ἐπεсон
πυνθάνομαι	doznavati	πυθ/πευθ-	πεύσομαι	ἐπυθόμην
τρέχω	trčati	τρέχ-/δραμε-	δραμοῦμαι	ἐδραμον

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
γέγονα	(γεγένημαι)		VII. raz.
ἐγνωκα	ἐγνωσμαι	ἐγνώσθην	VI. raz.
δεδέηκε			VII. raz.
	δεδέημαι	ἐδεήθην	VII. raz.
δεδίδαχα	δεδίδαγμαι	ἐδιδάχθην	VI. raz.
	δέδοκται		VII. raz.
ἐλήλακα	ἐλήλαμαι	ηλάθην	V. raz.
ἡθέληκα			VII. raz.
			VIII. raz.
ἐλήλυθα ῆκω			VIII. raz.
			VIII. raz.
ηύρηκα	ηύρημαι	ηύρεθην	VI. raz.
ἔσχηκα	ἔσχημαι		VIII. raz.
βεβίωκα			VIII. raz.
κάθημαι			VIII. raz.
εἱληφα	εἱλημμαι	ἐλήφθην	V. raz.
λέληθα			V. raz.
	λέλεγμαι	ἐλέχθην	VIII. raz.
μεμάθηκα			V. raz.
μεμάχημαι			VII. raz.
μεμέληκε			VII. raz.
			VII. raz.
μεμένηκα			VII. raz.
	μέμνημαι	ἐμνήσθην	VI. raz.
νενέμηκα	νενέμημαι	ἐνεμήθην	VII. raz.
		ῳθην	VII. raz.
έώρακα ὅπωπα	έώραμαι ῶμμαι	ὠφθην	VIII. raz.
			VII. raz.
πέπαικα	πέπληγμαι	ἐπλήγην ἐπλάγην	VIII. raz.
πέπονθα			VIII. raz.
πέπωκα	πέπομαι	ἐπόθην	VIII. raz.
πέπτωκα			VIII. raz.
	πέπυσμαι		V. raz.
δεδράμηκα			VIII. raz.

PREZENT	ZNAČENJE	OSNOVA	FUTUR	AORIST
$\tau\upsilon\chi\acute{\alpha}\nu\omega$	pogadati	$\tau\upsilon\chi\varepsilon/\tau\epsilon\nu\chi\text{-}$	$\tau\epsilon\acute{\nu}\xi\omega\mu\alpha\iota$	$\check{\varepsilon}\tau\upsilon\chi\omega\nu$
$\varphi\acute{\epsilon}\varrho\omega$	nositi	$\varphi\epsilon\varrho\text{-}/\text{o}\grave{\i}\text{-}/\grave{\epsilon}\nu\epsilon\gamma\kappa\text{-}$	ο̄σω	$\check{\eta}\nu\epsilon\gamma\kappa\omega\nu$ $\check{\eta}\nu\epsilon\gamma\kappa\alpha$

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τετύχηκα			V. raz.
ἐνήνοχα	ἐνήνεγμαι	ηνέχθην	VIII. raz.

PERFEKT	PERFEKT M-P.	AORIST PAS.	GLAG. PRID.
τετύχηκα			V. raz.
ἐνήνοχα	ἐνήνεγμαι	ηνέχθην	VIII. raz.

